

Politinės partijos įsiregistravo rinkimams

Trečiadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (Elta) — Lietuvos teisingumo ministerijoje įregistruota 20 visuomeninių judėjimų ir 9 visuomeninės organizacijos. Tiems politiniams judėjimams ir organizacijoms, kurie siekia dalyvauti rinkimuose į Seimą, rugpjūčio 25-oji buvo paskutinė data atlikti šią procedūrą. Lietuvos respublikos Seimo rinkimų įstatymas numato, kad jie turi įsiregistruoti ne vėliau kaip du mėnesius prieš rinkimus. Judėjimų ir organizacijų sąrašas pradėtas 1989 m. ir pirmasis jame — Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, o dabar jau Lietuvos Sąjūdis. Iš tautinių mažumų organizacijų, kaip politinę įsiregistravo tik Lietuvos lenkų Sąjunga. Tačiau yra Rytų Lietuvos Sandrauga, kurią įsteigė net 40 organizacijų, tarp kurių nemaža tautinių bendruomenių. Neseniai užregistruoti parlamento Tautos Pažangos Frakcijos inicijuotas Tautos Pažangos Judėjimas „Talka tėviškei“, kuris savo veikla siekia prisidėti prie gimtinės suklestėjimo.

kad nuo rugsėjo 1 d. dar pakils kuro ir elektros energijos kainos. Jeigu jos nebus kompensuotos, tai vienos statistinės šeimos (3,2 žmogaus) išlaidos apšildymui išaugs nuo 410 iki 5,700 rublių per mėnesį.

Prieš bedarbystę

Lietuvos vyriausybė priėmė nutarimą dėl naujų darbo vietų sukūrimo ir darbininkų perkvalifikavimo. Į šį procesą numatoma įtraukti ir privatųjį sektorį. Organizacijos ir firmos, kurios plės gamybą — sukurs naujų darbo vietų, galės gauti lengvatinių pėdų su 50% nuolaida. Taip pat joms bus sudaromos sąlygos trečdaliu pigiau mokėti patalpų nuomą. Nors varšeris metalių užregistruota palyginti nedaug — per 5,000 bedarbių, tačiau manoma, kad pasibaigus vasaros darbų sezonui žemės ūkyje, darbo ieškančių žmonių žymiai padaugės.

Lietuviška gimnazija Maskvoje

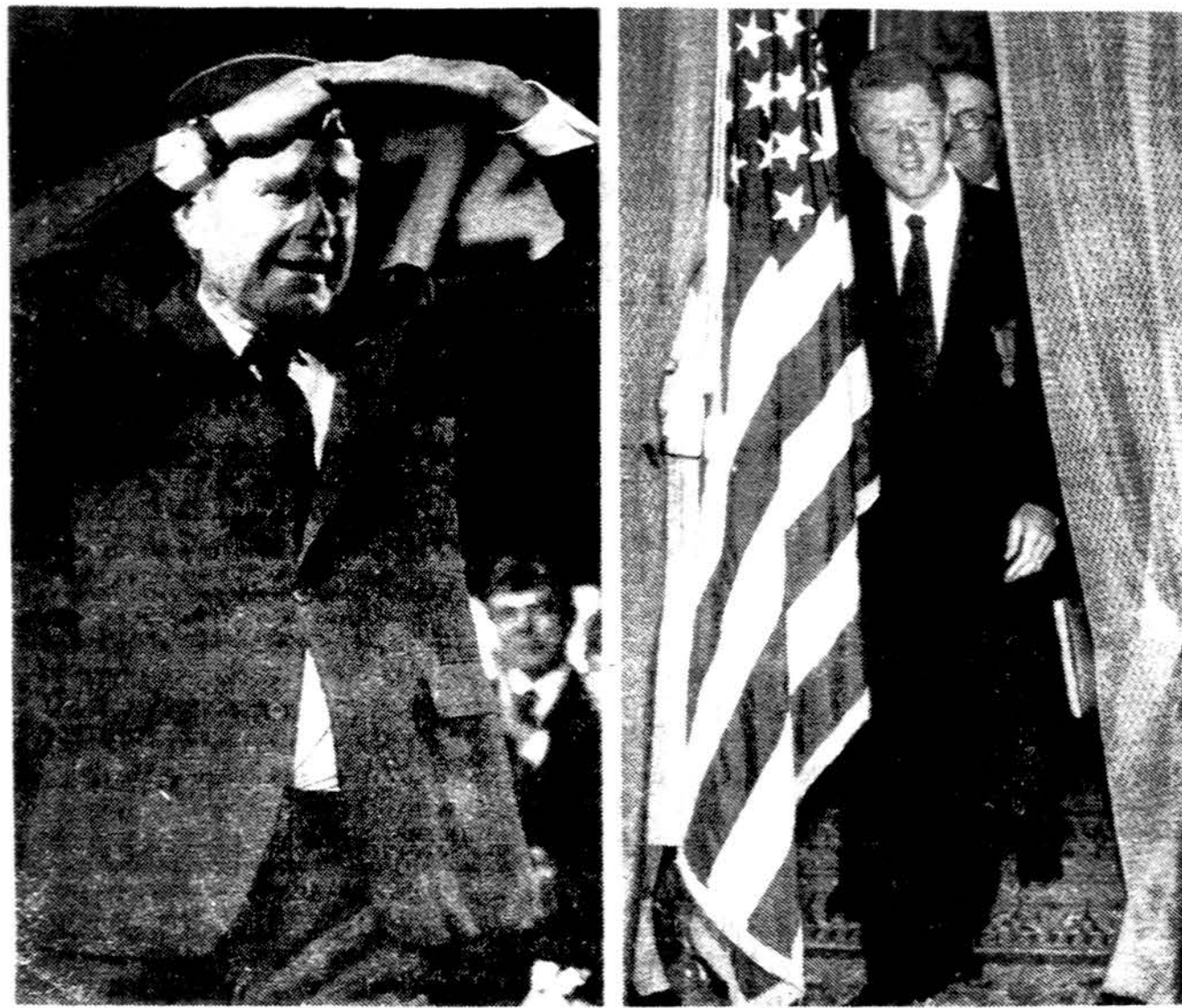
Rugsėjo 1 d. duris atvers antroji lietuviška gimnazija užsienyje. Ji įsikūrė Maskvoje, Lietuvos ambasados Vorovskio gatvės patalpose. Šiemet čia mokysis tik pirmokai ir antrokai, po 15 vaikų kiekvienoje klasėje. Mergaitės pasipuoš Lietuvos išaustomis apykaklėmis, o berniukai — tautinėmis juostelėmis, kaklaraiščiais ar peteliškėmis. Kadangi čia įvykti taip, kad po poros metų tėvai nuspręstų vaiką leisti į rusų mokyklą, bus bandoma vienodai gerai mokyti trijų kalbų — lietuvių, anglų ir rusų. Inicijavosi atkarioti šią gimnaziją emėsi sekmadienines lietuvių mokyklos Maskvoje mokytoja Solveiga Valatkaitė.

Trumpos žinios

Į Kazachstaną išvyko Lietuvos delegacija, vadovaujama ministro be portfelio Gedimino Šerkšnio. Kazachstane delegacija parengs ir suderins abiejų šalių draugystės ir bendradarbiavimo sutartį, prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo, transporto, atsiskaitymų bei kitas sutartis. Numatyta pasirašyti protokolą dėl konsulinės santykių. Ruošiamas aptarti grūdų pirkimą 1992 m. 4-ajame ketvirtyje.

Lenkijos muitininkų delegacija, vadovaujama muitinės departamento pirmininko Mirosław Zielinski, atvyko į Lietuvą. Planuojama pasirašyti protokolą, kuriame būtų aptarti muitinės dokumentų bei procedūrų suderinimo, bendrų muitinės postų steigimo, pagalbos kovojant su narkotikų kontrabanda klausimai.

Iš Vokietijos į Klaipėdą 3,200 metr. tonų miežių, kuriuos Lietuvos padovanavo Europos ekonominė Bendrija, atvežė Lietuvos jūrų laivinės kystės motorlaivis. Paskutiniosiomis šio mėnesio dienomis ir rugsėjo pradžioje bus pargabenta apie 60,000 tonų europiečių dovanotų miežių. (R.G.)

Prezidentas George Bush ir Alabamos gub. Bill Clinton abu sakė kalbas Chicagoje vykusiame JAV karo veteranų organizacijos suvažiavime. Prez Bush, pats būdamas karo veteranas, daug kalbėjo apie JAV kariuomenės laimėjimus jo kadencijos metu ir veteranai jį labai šiltai priėmė. Nors gub. Clinton ir nebuvo karo veteranas, jis daug kalbėjo apie pagerinimą karo veteranams mokamų pensijų bei kitų lengvatų. Dėl to ir jam veteranai atsisotjo, plodami.

JAV Kongrese prasidės pašalpos Rusijai įstatymo versijų lyginimas

Washington, DC, rugpjūčio 25 d. — Už kelių savaičių, pradedant rugsėjo antrąją savaitę, prasidės abiejų JAV Kongreso rūmų atstovų konferencija-derybos išlyginti nemažus skirtumus tarp Senato ir Atstovų rūmų priimtų versijų Pašalpos Rusijai įstatymo projekto. Išlyginus skirtumus, subendrintoji versija bus pateikta ir Senatui ir Atstovų rūmams balsuoti. Jiems ją priėmus ir Prezidentui pasirašius, įstatymas išgalės. JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantas Gečys išlyginimo komisijos narių informuoti, kaip svarbu pašalpa Rusijai jungti su jos kariuomenės išvedimu iš Baltijos kraštų.

Šie senatoriai dalyvauja įstatymo išlyginimo pasitarimuose: Claiborne Pell (D-RI), Joseph Biden, Jr. (D-DE), Paul S. Sarbanes (D-MD), Alan Cranston (D-CA), Richard G. Lugar (R-IN), Nancy Landon Kassebaum (R-KS), Larry Pressler (R-SD). Iš Atstovų rūmų dalyvauja šie kongresmanai: Lee Hamilton (D-IN), Stephen Solarz (D-NY), Howard Berman (D-CA), Harry Johnston (D-FL), Eliot Engel (D-NY), William Broomfield (R-MI), Benjamin Gilman (R-NY), Jim Leach (R-IA), Douglas Bereuter (R-NB). Gečys sako, jog nuo lietuvių visuomenės išvystyto spaudimo priklausys kaip griežtai įstatymas pasisakys dėl buvusios Sovietų Sąjungos kariuomenės išvedimo iš Baltijos valstybių ir kaip greitai jie tai turės įvykdyti.

Senato versijos bruožai

JAV LB Visuomeninių reikalų įstaigos Washingtono vedėja Asta Banionytė peržiūrėjo arti 400 puslapių sudarantį įstatyming medžiagą ir atrinko bei susumavo Baltijos valstybes liečiančias projektų

dalis. Senato priimtame projekte (S.2532) aiškiai rašoma, kad Lietuva, Latvija ir Estija neįeina į šiuo paramos įstatymu remiamą Nepriklausomų Valstybių Sandraugos sudėtį. Bet nežiūrint šio pareiškimo, projekte esama priedų, kurie kvalifikuoja Baltijos valstybes kaip kurioms specifinėms programoms.

Senato projektas paramai gauti nustato kriteriumus: valstybės privalo vengti nenormaliai aukštų krašto gynybai išlaidų, žmogiškių ir tarptautinių nuostatų pažeidimo, karinės akcijos vedimo prieš JAV-ems draugiškų kraštus, ir panašiai.

Žadama finansuoti sovietų suprojektuotą branduolinių įgajinių apsaugos programas. Iš įstatymo teksto neiškiu, ar Ignalinos jėgainė kvalifikuotasi paramai.

Numatoma įsteigti Amerikos komercijos centrus Rytų Europos valstybėse ir NVS respublikose. Pagal šią formulę Lietuva kvalifikuotasi paramai tokį centrą steigiant.

Šeši bilijonai dolerių skiriami valiutos stabilizavimui — 3 bilijonai rublių ir 3 bilijonai kitų valstybių valiutoms. Lietuva specifiniai paminėta.

Senato projekte atsaukiamas uždraudimas buvusiems marksistiniams-leninistiniams kraštams (jų tarpe ir Baltijos valstybėms) naudotis Eksporto-Importo Banko ir Paramos Užsieniui Akto teikiamomis lengvatomis.

„Support for East European Democracies“ (SEED) įstatyma įnešama pataisa. Iki šiol minėtas įstatymas paramą teikė tik Lenkijai ir Vengrijai. Sąrašas praplečiamas, kad paramą gautų Lietuva, Latvija, Estija, Bulgarija, Rumunija, Čekoslovakija ir buvusios Jugoslavijos valstybės.

Sen. Robert C. Byrd rūpestu Senato projektas Baltijos valstybėms suteikia teisę naudotis kredito lengvatomis,

įsigijant iš JAV nežudančius karinius objektus pagal 1961 m. priimto Paramos Užsieniui Akto ginklų eksporto kontrolės programą.

Senato įstatyminis projektas susilpnino De Concini-Pressler pateiktą amendmentą dėl buvusios sovietinės kariuomenės atitraukimo iš Baltijos valstybių. Tik dvylikai mėnesių praėjus nuo įstatymo išgaliojimo JAV prezidentas privalės nuspręsti ir patvirtinti Kongresui, kad Rusija yra padariusi reikiamą pažangą, išvedant kariuomenę, kad kariniai manevrai nevykdomi be Baltijos valstybių sutikimo, kad nėra pažeidžiami Baltijos valstybių vandenys bei erdvė, kad naujokai nėra įvedami į Baltijos valstybes esančius Rusijos karinius dalinius. Jei Rusija nepaklus įstatymo reikalavimams, JAV parama galės būti nutraukta.

Sen. Bill Bradley įneštas priedas numato gan gausią gimnazijų ir universitetų dėstytojų bei pramatininkų pasikeitimo programą. Baltijos valstybėms suteikiama teisė šiomis programomis naudotis. Taip pat pasisakoma už įkūrimą centro Baltijos valstybėse.

Atstovų Rūmų projekto bruožai

Atstovų Rūmuose priimtas įstatymo projektas nepaminė Lietuvos, Latvijos ir Estijos kaip pramatininkų valstybių paramai gauti, tačiau jų specifiniai ir neišskiria. Buvusių sovietinių kariuomenės atitraukimą iš Baltijos valstybių įstatymas pristato kaip pavyzdį JAV politinių siekių, norint užtikrinti tarptautinį bei regioninį stabilumą. NVS kraštams parama sąlygojama karinių ginkluotųjų sumažinimu.

Eksporto-Importo Banko ir Paramos Užsieniui Aktais nuo dabar teiks lengvatas Baltijos valstybėms.

Nors didžiama įstatymo

Registracija dėl Lietuvos Seimo rinkimų

Washington, DC, rugpjūčio 25 d. — Rytium su spalio mėnesį įvyksiančiais Lietuvos Seimo rinkimais, Lietuvos Ambasada Washingtone praneša, kad užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai, kurie nori juose dalyvauti, turi iki rugsėjo 8 d. atsiųsti Lietuvos Ambasadai Washingtone ar Lietuvos Generaliniam Konsulatui New York'e, ar Lietuvos Garbės Generaliniam Konsulatui Chicagoje, ar Lietuvos Garbės Generaliniam Konsulatui Los Angeles šiuos duomenis: vardą, pavardę, gimimo datą (metai, mėnuo, diena), gimimo vietą, kada ir iš kurios vietovės išvyko iš Lietuvos, dabartinį adresą.

Pageidaujama, kad pareiškime būtų nurodytas ne tiksliai miestas, bet ir gatvė, ne tiksliai apskritis, bet ir valstius bei aikštis, kur besantysis gyvena.

Tie Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie gimė ne Lietuvoje, turės pasirinkti pagal motiną arba tėvą, į kurios rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus jie nori būti įrašyti.

Rinkimuose į Seimą galės dalyvauti tiksliai tie asmenys, kurie turi galiojantį Lietuvos

pasą arba Pilietybės pažymėjimą ir atsiųs vieną iš aukščiau minėtų Lietuvos įstaigų JAV-oje, reikiamas žinias iki rugsėjo 8 dienos.

Tie asmenys, kurie dalyvavo š.m. gegužės 23 d. ir birželio 14 d. referendumuose ir užpildė anketas Pilietybės pažymėjimui gauti, bet kurie iki rugsėjo 8 dienos neprisiūs papildomos informacijos ir todėl negaus minėto pažymėjimo, negalės dalyvauti rinkimuose.

Duomenis galima siųsti šioms Lietuvos įstaigoms JAV: Lithuanian Embassy, 2622 16th St. NW, Washington, DC 20009 arba vienam iš konsulatų New York, Chicagoje ar Los Angeles, pirmojoje eilutėje rašant Consulate General of Lithuania ir tuomet pridodant atitinkamą adresą: (New York) 41 West 82nd St., New York, NY 10024 arba (Chicago) 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 arba (Los Angeles) 3236 N. Sawtooth Court, Westlake Village, CA 91361.

Seimo rinkimų klausimu Ambasada ir toliau nuolat informuos visuomenę.

Valdžia keičiasi Bahamose

Nassau, Bahamų salos, rugpjūčio 20 d. — Bahamose vykusiame parlamentiniuose rinkimuose 25 metų valdžiusioji Progresyvioji Liberalų Partija laimėjo tik 19 iš 49 vietų parlamente, tad Ministras pirmininkas Lyndon O. Pindling, kuris Bahamų salas išvedė iš Britanijos valdžios ir laikomas Bahamų salų valstybės įkūrėju, pasitraukė iš pareigų ir naują vyriausybę sudarys rinkimus laimėjęs partijos — Laisvojo Nacionalinio Sąjūdžio vadovas Humbert Ingraham.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Izraelis paleis 800 palestiniečių kalinių, kai kurie keliai okupuotose palestiniečių teritorijose bus atidaryti judėjimui ir palestiniečiams virš 50 metų nebereikės leidimų pereiti iš okupuotų žemių į Izraelį, pranešė Izraelis, besirušiant pirmadienį Washingtono pradedti abipuses derybas dėl Artimųjų Rytų taikos. Palestiniečiai tais pažadais patikės kai įvyks ir sako, kad jie yra toli gražu ne tai, ko reikia.

— Nagorno-Karabacho sostinė Stepanakert bombardavo Azerbaidžano lėktuvai, sugriaudami namus ir užmušdami bent 13 žmonių. Jie taip pat pamaldų metu bombardavo armėnų bažnyčią Šuša mieste, bet nežinoma dar, kiek užmuštų ten.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 27 d.: Šv. Monika, Cezarijus, Gaudas, Tautgaila.

Rugpjūčio 28 d.: Šv. Augustinas, Steigėjas, Tarvilas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:10, leidžiasi 7:34. Temperatūra dieną 68 F (20 C), naktį 53 F (12 C), debesuota, ūkanota, galimybė lietaus su perkūnija.

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., 1043 Fifth St., St. Monica, CA 90403.

LIETUVOS VYČIŲ 79-TAS VISUOTINIS SEIMAS

Šių metų liepos 16-19 dienomis Allentown, PA, vykusio 79-to Lietuvos Vyčių Visuotinio seimo šūkis buvo „Lietuva per amžius“. Suvažiavimas suteikė delegatams ir svečiams puikią progą susitikti, padiskutuoti, pasimokyti, vieniems kitus pasiskatinti naujais darbams tėvynei, nepriklausomai Lietuvai.

Suvažiavimo delegatai ir svečiai pradėjo rinktis anksti, norėdami aplankyti Pensilvanijos valstijos izmesnes vietoves, įskaitant anglių kasyklas bei ankstyvasias lietuviškas parapijas, kuriose daugelis mūsų protėvių pradėjo savo gyvenimą JAV. Seimo metu vyko šv. Mišios, darbo sesijos, visuomeniniai bei kultūriniai renginiai. Dalyvavo arti 400 delegatų bei svečių įvairiuose renginiuose, o darbo posėdžiuose nuolat būdavo arti 250 dalyvių.

Prieš formalų seimo atidarymą, ketvirtadienį, Vyčiai nužygiavo iš Allentown Hilton viešbučio į miesto rotušę, kur juos pasveikino burmistras Joseph Dadonna ir kiti miesto pareigūnai, dalyvauti Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilme. Po to gražioje šv. Kotrynos Sienietės katedroje seimas buvo pradėtas šv. Mišiomis. Vyskupas Paulius Baltakis, diasporoje gyvenančių lietuvių ganytojas ir Lietuvos Vyčių Garbės narys, aukėjo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Jis pasveikino Vyčius ir padėjo jiems už ekonomine bei humanitarinę pagalbą Lietuvai kovoje už nepriklausomybę. Mišiomis koncelebravo keli Vyčių dvasios vadai. Allentowno vyskupas Thomas Welsh pasveikino atvykusius jo diecezijon. Po Mišių seimo rengimo komiteto pirmininkė Ona Wargo įteikė vyskupui Welsh medžio drožinį – Rūpiniojo skulptūrą, atgabentą iš Lietuvos. Priimdama šią dovaną, vyskupas Welsh pareiškė, kad Kristus neturėtų tiek daug rūpesčių, jei būtų daugiau tokių organizacijų, kaip Lietuvos Vyčiai.

Atidaromajame darbo posėdyje ketvirtadienį buvo susipažinta su gautais įvairių organizacijų, Bažnyčios hierarchijos bei kitų sveikinimais. Buvo išrinktas Seimo prezidentas ir komisijos. Pranas Petrauskas išrinktas prezidentu pirmininku. Centro valdybos pirmininku Pranas Petkuvienė atliko išsamų veiklos pranešimą, apibūdindama Centro valdybos narių bei komitetų ir penkių apygardų veiklą. Pažymėtina šiais metais „Pagalba Lietuvai“ komiteto veikla, kuri ir toliau rūpinasi siųsti medicininę pagalbą Lietuvai. Vaistus aukuoja World Medical Relief organizacija. Vyčiai bei jų draugai jau per kelis metus suaukojo daugiau 70,000 dol. pasiuntimui 7 krovinių medicininių prietaisų bei vaistų, kurių vertė maždaug 7,000,000 dol. Siuntimas pradėtas 1989 m.

Šv. Mišios Seimo metu buvo kasdien aukojamos viešbutyje. Vienos Mišios buvo visų mirusių narių intencija. Kitos buvo aukojamos Lietuvos gerovei. Ypatingos maldos buvo sukaltos už Centro valdybos išdėtiną Praną Peterson, kuris netrukus po atvykimo seiman krito ir mirė.

Penktdienio darbo posėdžiai buvo skirti įvairiems reikalams; be to buvo surengti du diskusiniai būreliai. Pirmasis, moderuojamas kun. Juozo Anderlionio, gvildeno būdus teikti Lietuvai humanitarinę pagalbą. Kalbėtojai buvo: Robertas Boris, Ona Wargo, Loretta Stukienė ir ses. Elena Ivanaukaitė, kalbėjo apie Lietuvos Vyčių „Pagalbą Lietuvai“ komiteto darbą, Šv. Kazimiero gildiją, Deborah Hospital Heart and Lung Center Lithuania projektą ir „Pagalbą Lietuvos vaikams“ programas. Kulminacinis taškas buvo iš Kauno atvykusio dr. Romo Mačiulaičio pranešimas apie įvairių medicininių sričių trūkumus ir poreikius Lietuvoje. Moderni medicina ir įrengimai neįmanomi įsigyti dėl jų aukštų kainų ir valiutos trūkumo. Lietuvos medicininė veikla priklauso grynai nuo Vakarų aukų vaistais, medikamentais bei įrengimais. Jis pagyrė Lietuvos Vyčius už jų meilę Lietuvai ir didelę pagalbą medicininėje bei kitose srityse; išreiškė susidomėjimą Lietuvoje įsteigti organizaciją, panašią į Lietuvos Vyčius.

Penktdienio popiečio diskusinis būrelis, kurį pravedė lietuviškų reikalų komiteto pirmininkas Vincentas Boris ir kurių kalbėtojų tarpe buvo dr. Jokūbas Stukas bei Elinor Sluzas, gvildeno įvairias galimybes lietuviškų reikalų komiteto veiklai, dabar Lietuvai vėl atstaciūs nepriklausomybe. Aptarta trapi politinė padėtis Lietuvoje. Delegatai buvo raginami palaikyti artimus ryšius su giminėmis ir draugais Lietuvoje, jiems nuolat aiškinti apie demokratijos veikimą, kaip reikita balsuoti, kaip reikita prisidėti prie demokratijos išlaidų. Buvo kalbėta ir apie galimybes JAV išgauti pagalbos Lietuvai iš valdžios bei kitų šaltinių.

Šeštadienio darbo posėdžiuose buvo aptartos rezoliucijos, įteikti žymenys ir išrinkta nauja Centro valdyba. Buvo pagerbtos kuopos ir nariai, kurie kooptavo daugiausia narių. Lietuvos Vyčių Fondas išdalino 675 dol. premijoms rašinių konkurso dalyviams.

Rezoliucijų tarpe buvo sveikatos linkėjimai popiežiui Jonui Pauliui II; solidarumo išreiškimas Lietuvos respublikos A.T. pirm. Landsbergiui bei Lietuvos piliečiams; laiškas JAV prezidentui Bushui, dėkojant jam už pasitarimus su Rusijos prezidentu Borisu Jelcinu dėl rusų kareivių išvedimo iš Pabaltijo tautų; padėka B. Jelcinui, išlaikiusiam pažadą rusų kariuomenę išvesti iš Lietuvos. Buvo paskirtos aukos dienraščiams „Darbininkui“ ir „Draugui“ ir įvairioms religinėms grupėms. Buvo paskirtos lėšos pranciškonai seselei Michele ir Doloratai nuvykti į Lietuvą, kur jos planuoja įsteigti programą globoti senelius ir katekizuoti vaikus. Priimtos ir įvairios rezoliucijos del organizacinės veiklos.

Pavieniai nariai bei kuopos įvairiai ir dosniai parėmė Lietuvos Vyčių stipendijų fondą, Lietuvos Vyčių fondą, Šv. Kazimiero gildiją (kuri rūpinasi šelpti Šv. Kazimiero pontifikalinę lietuvių kolegiją Romoje), „Pagalba Lietuvai“ komiteto veiklą ir kitus Lietuvos Vyčių projektus. Pažymėtina kad seimo metu įvairiems projektams

buvo surinkta net 13,000 dol. aukų.

Buvo išrinkta nauja Centro valdyba. Antram terminui pirmininkės pareigoms buvo perrinkta Dayton, OH, narė Pranė Petkuvienė.

Ketvirtadienio vakare įvyko puiki vakarienė su muzika, o po to dainos ir šokiai, palydint Joe Thomas orkestrui iš New Yorko.

Penktadienio vakaro kultūrinėje vakaronėje išklauseme garsiųjų Lietuvos poetų atgimimo laikotarpio eilių. Jas pristatė kultūrinio komiteto pirmininkas Jonas Mankus, o solo atliko tenoras Ben Apanavičius. Pasirodė „Aušros“ stovykloje dalyvavę vaikai ir paaugliai, atlikdami anglų kalba populiarų lietuvių liaudies pasaką „Eglė, Žalčių karalienė“. Tai buvo avangardiškas pasakos pristatymas, pynė lietuviškų dainų ir šokių. Jaunimą paruošė Nukryžiuoto Jėzaus vienuolijon seselė M. Angelė per vieną savaitę „Aušros“ stovykloje, Pensilvanijos valstijoje. 1991 metų Lietuvos Vyčių stipendininkė Janet Domalakes pristatė šią programą. Muzikas Faustas Strolia akompanavo solistui, chorui bei „Aušros“ stovyklos šokėjams.

Šeštadienio vakare vykusiam bankete su šokiais jauniems užsitarnavusiems Vyčiams buvo įteiktos daugiau kaip 5,000 dol. vertės stipendijos. Šioje sumoje buvo ir 500 dol. stipendija seminaristui Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje ir 2,000 dol. Alice Karklus prisiminimui stipendija iš Lietuvos Vyčių fondo. Garbės narystė buvo suteikta Dayton, OH, vytei Aldonai Ryan, buvusiai „Vytis“ žurnalo vyriausiajai redaktorei, Vidurio Centro apygardos pirmininkei, Centro valdybos kultūrinio reikalų komiteto pirmininkei bei aktyviai dalyvei įvairioje Centro valdybos, apygardos bei kuopos veikloje.

Banketa papuošė „Friend of Lithuania“ žymens įteikimas Maryland Kidney Foundation prezidentui George Ward. Šį žymenį kaset Lietuvos Vyčiai įteikia nelietuviui, kuris savo veikla išskirtinai patarnavo Lietuvai. Šiais metais G. Ward ta žymenį užsitarnavo pastangomis ir aukomis Lietuvos medicininiam personalui. Jis parūpino daugelį inkstų dializės instrumentų Lietuvai. Yra apkalęs Lietuvą ištirti jų inkstų ligų gydymo pastangas ir pakvietė bei apmokėjo dr. Balio Dainio dalyvavimą Kidney Association simpoziume JAV. Centro valdybos lietuviškųjų reikalų komiteto pirmininkas įteikė G. Wardui stiklę išgraviruotą Vytį su žodžiais „Knights of Lithuania bei jo vardu ir pavardė. Bankete prelegentu buvo kongresmanas Dan Ritter, buvęs „Friend of Lithuania“ žymens gavėjas, kuris dar ir dabar išskirtinai dirbuoja Lietuvos reikalams.

Suvažiavimas buvo baigtas šv. Mišiomis gražioje Bethlehem, PA, mieste esančio Lehigh universiteto Parker Memorial koplyčioje. Prieš Mišias Lietuvos Vyčių Ketvirtasis laipsnis buvo suteiktas užsitarnavusiems nariams ir prisaiškinta naujoji Centro valdyba. Mišių metu giedojo solistas Algirdas Brazis, akompanuojant muzikui Faustui Stroliai. Centro valdybos dvasios vadas kun. Juozas Anderlionis pasakė jaudinantį pamokslą. Delegatai ir svečiai grįžo namo užsidedę toliau padėti Lietuvai stoti į darbą greta kitų nepriklausomų valstybių.

80-tasis Lietuvos Vyčių Visuotinis seimas numatomas 1993 metų rugpjūčio mėnesį Worcester, MA. Jam šeiminingaus vietos 26-toji Lietuvos Vyčių kuopa.

Loreta I. Stukienė
Vertė Aleksandras Pakalniškis, Jr.

Lietuvos nepriklausomybės ir Klaipėdos krašto vadavimo kovų dalyviai – savanoriai kūrėjai Vincas Tamošiūnas ir Stasys Šimoliūnas bus pagerbti rugsėjo 13 d. Detroito ruošiamame Tautos šventės minėjime.

Nuotr. J. Urbano

SUSITIKIMAS DIEVO APVAIZDOS GEGUŽINĖJE

Dievo Apvaizdos parapijos gegužinė sekmadienį, rugpjūčio 30 d., prasidės 11:30 val. ryto. Dievo Apvaizdos parapijos taryba kviečia visus gegužinėje dalyvauti.

pose savanorių kūrėjų Stasio Šimoliūno ir Vinco Tamošiūno pagerbimo. Pagerbimą rengia Žurnalistų sąjungos Detroito skyrius. Kvietimai į pagerbimą gaunami pas Mykolą Abarių, Mykolą Kizį ir Stasį Slizį.

PRISIMENAMAS A.A. KUN. D. LENGVINAS

Buvusio Windsor šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono a.a. Dominiko Lengvino 10 m. mirties sukaktis buvo paminėta per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę ir šv. Mišių auka bus prisiminta rugpjūčio 30 d. Šv. Antano bažnyčioje. Dabartinis Windsor šv. Kazimiero klebonas yra kun. Stasys Maziliauskas.

ŠALFAS SAJUNGOS GOLFO PIRMENYBĖS

1992 m. individualinės ir tarpvietinės ŠALFAS-gos golfo pirmenybės rugsėjo 5-6 d. vyks Ypsilanti, Michigan, Eastern Michigan universiteto golfo laukoose. Pirmenybių šeimnininkas – Detroito Lietuvių sporto klubas „Kovas“. Smulkesnės informacija apie pirmenybes teikia Vytautas Petrusis, tel. (313) 525-0294.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventės minėjimas Šv. Antano parapijoje bus vykdomas tokia tvarka: sekmadienį, rugsėjo 13 d., 10:30 val. ryto šv. Mišios aukojamos už visus lietuvių tautos kovotojus. Organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis. Mišių metu giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Po Mišių parapijos patal-

AKADEMINĖS SKAUTIJOS STUDIJŲ DIENOS

Akademinio Skautų sąjūdžio vasaros studijų dienos vyks Dainavos jaunimo stovykloje rugsėjo 11-13 d. Studijuojantis jaunimas kviečiamas stovykloje dalyvauti.

MEDALIŲ ĮTEIKIMO IŠKILMĖS BARCELONOJE

25-tos Olimpiados Barcelonoje baigiamuosius įvykius, ypač

KOPIMAS Į LAIMINGĄ GYVENIMĄ
ALGIS ŽUKAUSKAS

Ar galima tikėtis, kad kada nors atsirastų laimingo žmogaus būsenoje? Pasidarys neabejotinai aišku, kur einame, ypač jei tuo pačiu metu sutiksime mylimą žmogų, kuris eis su mumis į tą patį tikslą kaip bendrakeleivis.

Amerikietis psichologas dr. Sam Keen savo veikalė „Fire in the Belly“ nurodo du klausimus, kuriuos kiekvienas žmogus turėtų savęs paklausti. Pirmasis yra – kur aš einu? Antrasis yra – kas su manim eis kartu? Šių klausimų eilės sumaišymas paprastai prives mus prie bedų. Tačiau abiejų klausimų atsakymas paeiliui ir teisingai yra gyvenimo laimės žiburio atradimas.

Kai atsakymai vienas kitą papildo ir uždega, mes paliečiame ir savo rankose laikome tą Biliūno aprašytą laimės žiburį, kurio siekia minčių minios, tačiau pasiekia tik mažutė žmonių dalis.

Ir kaip gi tas laimės žibintas laikomas? Įsivaizduokime, kad mūsų tautininkai šokėję jėgų pora laiko laimės žibintą savo rankose. Jis laikomas taip, kad nepasvirtų nei į vieną, nei į kitą pusę. Abu partneriai aiškiai jaučia savo tarpe spinduliuo-

jantį laimę. Jie taip pat mato tą laimę vienas kito akyse, balse ir laikysoje. Kartais jų akys pilnos laimės ašarų. Visuomet jos žiba meile vienas kitam.

Reikšmingiausias žiburį laikanti jausmas yra troškimas pasidalinti laimingumu, nes meilės esmė yra gėrybių bei vertybių subendrinimas. Jei nori palengvinti skausmą, padėk tiems, kurie kasdienybės vingiuose lėčiau kopia prie laimės žibinto. Paduok kopiantiems ranką, parodyk tiesesnią taką, suramink viltį praradusius, pasakyk, kad ir jie verti laimės žiburio palietimo.

Gal skaudžiausias apmaudas, kurį laimingieji patiria, tai negalėjimas tiesiogiai pasidalinti savo laime su nelaimingaisiais, besistengiančiais iškovoti virš juos supančio rūko ir paliesti laimės žibintą.

Nors laimingieji sklidini meilės savo bendrakeleiviams, bendruomenei, tautai ir pagaliai visai žmonijai, bet motyvacija tiesiogiai neperduodama, kaip lazdetė estafeteje. Motyvacija yra kiekvieno asmens vidinis procesas, kuris savaime išauga palankiose sąlygose arba yra suteikiamas antgamtinės malonės būdu.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuničiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

	DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol. savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūria. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimą turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

apie Lietuvos krepšininkams bronzos medalių įteikimą Romui Ubartui papasakojo Remigijus Gaška per „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlę rugpjūčio 25 d. laidoje „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlė yra transliuojama antradieniais ir penktadieniais nuo 4 iki 5 val. po pietų, iš WPON-AM banga 1460.

Geram visi geri, blogam visi blogi.
Bloga žolė nesėta auga.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – širdies, plaučių, kraujospaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiogiai Medicar

Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-8848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarai, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
1-312-778-6989 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSPLETUSIŲ KUJŲ VENU
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplečiusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-841-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Pirma negu atsiveikinsime su šio pasaulio tamsybėmis, privalamo įžiebtį savęs pažinimo šviesa, kitaip iš laikinų tamsybių pateksime į amžiną naktį.
Šv. Bernardas

DR. DOMAS LAPKUS
Praktiku su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, prietaiko akinus
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kev. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 F. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

LIGONIŲ LANKYMO TARNYSTĖ

Kai tikintis žmogus dėl sunkios ligos kurį laiką nebegali dalyvauti Šventose Mišiose, pasigenda to sustiprinimo kasdieniam gyvenimui, kurį per Mišias gauna. Kristų sekančiųjų ir tikinčiųjų žmonių bendruomenė tačiau negali tik čia pat susirinkusiųjų tarpe džiaugtis ir dėkoti, nepasigedama tų, kurie jų tarpe negali dalyvauti. Todėl po Vatikano II susirinkimo buvo įvestas tikinčiųjų maldos, davor vadovimas. Visuotinėmis maldomis, kuriose tikintieji pamini visus tuos žmones ir rūpesčius, kuriuos jungia į bendrą maldą prie Kristaus išganingos aukos. Daugelyje parapijų tose maldose ne tik bendrai meldžiamasi už sergančiuosius, bet suminimosi visų parapijiečių. Dažnai tuo tikslu ir atspausdinamos sergančiųjų parapijiečių pavardės.

Bet tikintis ligonis, grįžęs iš ligoninės sveikti, netrukus pajunta didelį skirtumą. Nors namuose jau gali ramiau ilsėtis netrukdomas savoje aplinkoje, niekam jo nežadant, ligoniu vaistų ir bežadant, ligoniu nutruksta ir draugų lankymas, o svarbiausia kasdien atnešama Šv. Komunija. Ilgos ligos atėjus ligonis dažnai atitrūksta ne tik nuo draugų ir visuomenės, bet ir nuo sakramentų, nedirsdamas trukdyti kunigo, kad sekmadienais ar dažniau, ir namu atneštų Šv. Komuniją. Bet šiandien nebereikia taip rūpintis.

Po Vatikano II susirinkimo praplėtas tikinčiųjų vaidmenį įvairiose bažnytinėse tarnystėse, visose vyskupijose ir daugumoje parapijų yra įvesta ligonių lankymo tarnystė, atgavinant pirmųjų Bažnyčios šimtmečių tradiciją. Šv. Justinas Kankinys viename savo raštų mzd. 150 metais, gindamas krikščionišką tikėjimą, aiškino, kad Šv. Komunija yra išnešiojama ligoniams ir už tikėjimą kalinamiesiems. Pagonims, kurie ir savo religinėse apeigose valgė apeiginį maistą, atrodė keista, kad krikščionys į savo garbinimą įjungia ir negalintiems apeigose dalyvauti, nunešdami jiems savo Švento Maisto dalį — Šv. Komuniją. Pagony gi tikėjo, jog malones gauti gali tik tie, kurie asmeniškai dalyvauja apeigose.

Vienas būdas kaip Katalikų krikščioniškoji bendruomenė krikščionišką tikėjimą negalintiems dalyvauti, tai paskirdama asmenis, kurie jiems atneš Šv. Komuniją. Vienoje knygelėje apie šią tarnystę tad ir nurodoma, kad pageidautina, kad Šv. Komunija ligoniams būtų atnešta tiesiai po tų Mišių, kuriose atnešantys ir Šv. Komuniją atnešantysis. Tuomet ir ligoniai betarpiškiau pajunta Mistinio Kristaus Kūno ryšį su jais.

Daugelyje parapijų yra suorganizuota ligonių lankymo tarnystė. Norintieji vykdyti šią tarnystę meilės darbu Bažnyčios vardu per savo parapiją prisistato klebonui, kuris pasirūpina supažindinti norintį su tos tarnystės reikalavimams ir, jei abu kartu nutaria, kad parapietis norimas dalintis dovanomis sutampa su parapijos poreikiais, asmens lanko vyskupijos patvirtintus kursus ligonių lankymo tarnystei.

Ju metis šmoka ne tik apeigas, atnešant Šv. Komuniją ligoniams, bet ir aplamai yra stiprinami to asmens dvasinio gyvenimo pagrindai, skatinamas asmeniškasis pamaldumas ir mokomasi, kaip vadovauti maldai ir melstis kartu su kitais žmonėmis. Perduodami ir minimalūs ligonių lankymo etiketo pagrindai bei šiek tiek ligos

psichologijos, kad ligonius lankantysis galėtų geriau atjausti sergantįjį ir jo šeimos narius. Tačiau šie kursai tėra tik įvadas į ligonių lankymo tarnystės darbą. Parapijose, turinčiose šią tarnystę, ligonius lankantieji reguliariai susitinka bendrai maldai, aptarti iškilančius klausimus, gilinti tiek savo religines, liturgines žinias, tiek ir žinias, kaip geriau atjausti ir padėti sergantiesiems.

Ši tarnystė kyla iš Bažnyčios Šventosios Liturgijos Kongregacijos 1972 m. dekretu, kuriame rašoma: „Kai Bažnyčia rūpinasi ligoniais, ji tarnauja pačiam Kristui savo Mistinio Kūno sergančiuosiuose nariuose. Kai ji seka pavyzdžiu Viešpaties Jėzaus, „kuris ėjo, darydamas gera ir visus gydydamas“ (Apd 10:38), Bažnyčia vykdo jo įsakymą rūpintis ligoniais (žr. Mk 16:18)“.

Parapijose, kuriose ši tarnystė įvesta, parapijiečiai yra kviečiami pranešti parapijai, kai tik rimtai suserga šeimos narys ir dėl to negalės Mišiose dalyvauti, kad ligonis nuo pradžių savo ligos reguliariai būtų lankomas iki pat jam pasveikstant ir vėl galint asmeniškai dalyvauti Mišiose. Pastarai ligonis lankyti paskirtas asmuo pirmą kartą užėina tik susipažinti su ligoniu ir šeima, sužinoti, kokių patarnavimų ligonis ar šeimos nariai pageidautų, ir aktyvesnėse parapijose gali pranešti kitiems parapijos artimo meilės darbui būreliams, ar reikia kitokios, net ir būtinės pagalbos. Tuomet susitaria, kada ligoniu būtų patogiausia priimti lankytoją ir kada ligonis norėtų priimti Šv. Komuniją. Parapijos ligonių lankytojas gali pakviesti ligoniu kuniga, kai ligonis to pageidauja, ir įvairiais kitais būdais stengiasi sumažinti ligonio atitrūkumą nuo parapijos, nuo tikinčiųjų bendruomenės.

Ligonių lankymo tarnystė, bendra maldai su jais ir draugystė yra malonių versmė ne tik ligoniu ir jį ar ją slaugantiems, bet ir tam, kuris ar kuri parapijos vardu ligonį lanko. Evangelijoje girdime, kad mūsų Viešpaties kėnia su kenčiančiais, liūdi su liūdinčiais, žino, ką reikia būti atskirtam iš visuomenės tarpo, pažįsta kančią. Kiekvienas krikščionis yra pašauktas padėti ligoniams, juos guosti, jiems duoti draugystės marmą. Bet kai kurie Kristaus Mistinio Kūno nariai turi ypatingą tam dovaną, kurią svarbu pripažinti tikinčiųjų bendruomenėse. Jie sugeba Bažnyčios, Kristaus vardu ta dovaną dalintis.

Bet jokia krikščioniška tarnystė nėra vienakryptė gatvė, vieniems tik tarnaujanti, kitiems tik priimanti. Ir sergantieji ir mirštantieji tikinčiųjų bendruomeni aukoja savitas dovanas. Jie gi savuose kūnuose rodo Kristaus kančią ir mirtį. Jų rūpesčių ir baimės išvargintoje dvasioje ir skausmo nualintuose kūnuose Kristus yra gyvas. Todėl jiems tarnaudami Kristaus dvasioje juos lankantieji visuomet gauna daugiau, negu gali duoti, kartais net daugiau, negu patys pajėgia priimti. Ligonių lankytojo pašaukimas yra visai tikinčiųjų bendruomenei priminti jos sergančiuosius narius ir jų tarpe kenčiantįjį Kristų. Ligonius lankantieji, kaip rašoma vienoje knygelėje šioms Bažnyčios tarnams, yra „Dievo dovanų nešiojai“ iš vieno parapietį kitiems. Kristaus lankymas prisiekusio, praskleidžiantys prisiekusio, praskleidžiantys kiekvienam, pagal jo ar jos poreikį.

„Draugo“ bendradarbis J. Daugėla (vidury) kalbasi su min. pirm. G. Vagnorium (kairėje) ir V. Landsberiu (dešinėje) Vilniuje.

ISPŪDŽIŲ IR PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

Ant politikos laktų

JONAS DAUGĖLA

Gerėjomes tėvynės laukų grožiu, žavėjomes upių pakrantėmis ir tyvuliuojančiais ežerais. Tačiau dominio ir ežerai atgimusios valstybės politinio gyvenimo fragmentai. Veik pusę šimtmečio vergiją iškenčijusi ir žiauriai kankinta ir žudyta tauta visomis savo gyvybinėmis jėgomis kuria naują valstybinį gyvenimą. Užsukę į Lietuvos parlamento rūmus, gyvai prisimename, kai prieš dvejus metus tuose rūmuose buvo paskelbtas nepriklausomybės atstatymo istorinis pareiškimas. Kūjis ir pjautuvas buvo pakeisti vėliu, o vietoje raudonos vėliavos vėl buvo iškelta mūsų trispalvė, kuri ir šiandien išdidžiai plevėnuoja tuose rūmuose ir visoje Lietuvoje. Tada Lietuvos himnas garsiai nuskambėjo ne tik tų rūmų salėje ir visoje šalyje, bet išievių lūpomis ir visame žemės rutulyje. Tautai laisve paskelbę A.T-bos nariai Vilniaus gatvėse buvo išbučiuoti ir gėlėmis apvainikuoti...

Tačiau šiandien vaizdas jau kiek kitoks. Ties tais pačiais rūmais dunkso gelžbetoninės užtvoros. Ant tų užtvartų išrašytos kai kurių atstovų pavardės. Vienų pavardės papildytos gražiais paraginimais, o prie kitų prirašyti pasmerkimo ordžiai su ne visai estetiškais priedais. Atstovų ir pačių rūmų saugumui yra suorganizuotas stip-

ruotaikas, žinoma, dar pastiprina ir šalies ekonominiai sunkumai. Iš tolumos žvelgiant, atrodo, kad tie atstovai tik varžosi dėl valdžios ar savo asmeniškos įtakos parlamente. Be kitko sąniekaip negali suprasti, kodėl tiems atstovams yra dar vis prikergtas bolševikinis „deputato“ vardas. Net ir seimo rinkimų įstatyme yra įrašyta, kad „balturiosis“ kandidatas į „deputatus“? Šios nesąmonės man niekas negalėjo išaiškinti.

Pasidalinus mintimis su keliais įtakingesniais parlamentarais, vis dėlto paaiškėjo, kad visos chaotiškos lietuviškos demokratijos chaoso šaknys yra daug gilesnės. Ši A.T-ba buvo išrinkta dviem sarašais. Tada kandidatus pasiūlė ir juos rėmė paskubomis pagimdytas „Sąjūdis“ ir komunistinė Lietuvos Dem. darbo partija. Abi tos politinės grupuotės neabejotinai pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę. Daugumą laimėjo V. Landsbergio vadovaujamas Sąjūdis. Tada ir parlamento pirmininku buvo išrinktas V. Landsbergis. Pradžioje Sąjūdis laikėsi vieningai. Tada ir parlamento darbas ėjo palyginti gana sklandžiai. Labai greitai, kad daugumos vadovas neįsivadavo šio patogaus momento ir nepadarė pastangų paruošti, priimti ir tautai paskelbti nors laikiną Lietu-

vos konstituciją. Vėliau Sąjūdis išsiskirstė į daugelį frakcijų (šiuo metu jų yra net 13), o LDDP išliko vieninga. Kai kurie Sąjūdžio sarašu išrinkti atstovai (pvz. socialdemokratai) pradėjo remti LDDP ir daugu su ja balsuoti. Tuo būdu V. Landsbergio dešiniųjų blokas liko mažumoje. Tad buvo pakeista ir Tarybos rinkėjų valia. Parlamente susidarė nauja dauguma.

Kairiųjų ir dešiniųjų blokus skiria ne vien asmeniškai nesutarimai ar tik valdžios siekimo užgaidos. Taip daug kam, žvelgiant iš toliau, atrodo. Tačiau iš tikro juos skiria principiniai skirtingumai ir net skirtinga pažiūra į pačią Lietuvos nepriklausomybės sąvoką.

Dešiniųjų bloko atstovai yra tvirtai įsitikinę, kad Lietuva yra neatskiriama Vakarų Europos dalis. Su Vakarais ją riša to pasaulio kultūra ir Vakarų krikščionybės bei humanizmo idealai. Tuo pačiu jie pasitiki ir šio Vakarų pasaulio visokeriopa parama ir taip pat tiki, kad Vakarų demokratijos apgins Lietuvą ir nuo visokių pavojų. Iš kitos pusės šio bloko vadai instinktyviai bijo rusų didesnės įtakos. Rusijoje komunizmas neva žuvo, bet pasaulizmo siekimai išliko gyvi ir išliks. Rusų pasaulis visada tikėjo ir dar šiandien tiki, kad Lietuva turi būti to jų pasaulio dalimi. Tomis mintimis gyvena ir dabartiniai demokratinę santvarką pripažįčiantys Rusijos tautų naujieji vadai. Jie visomis jėgomis siekia Lietuvą įtraukti į savo interesų orbitą.

Tam bendradarbiavimui patikinti nedera reikalauti skubaus rusų karinių jėgų išvedimo. Kiek galima švelninti tarpusavio santykius ir pataikauti rusų mažumai Lietuvoje.

Galbūt šis kairiųjų nusistatymas ir turi kiek logiško pagrindo. Tačiau vis dėlto jų siūloma politinė linija yra pavojinga pilnutinei Lietuvos nepriklausomybės išlaikymo idejai. Tad ir nenuostabu, kad dešinieji instinktyviai visomis jėgomis priešinas šioms kairiųjų užmačioms.

Nei vienam, nei kitam blokui neturint parlamente aiškios daugumos, parlamento, o tuo pačiu ir vyriausybės darbas liko suparalizuotas. Visi laukia naujų parlamento rinkimų. Seimo rinkimai paskelbti spalio 25 d. Visos frakcijos ruošiasi šioms rinkimams ir tikisi, kad šie rinkimai išspręs šiandieninę valdžios krizę. Netenka abejoti, kad šie rinkimai gali būti tikrai lemiami Lietuvos valstybinio gyvenimo ateitį.

Šiuo metu Lietuvos politiniame gyvenime vyrauja kairiųjų ir dešiniųjų politinės grupuotės. Šios stipriai organizuotos vidurio srovės. Tai yra didelė spraga. Gerai organizuota ir spregnė vidurio srovė gal galėtų bent kiek išbalansuoti kraštutinumus ir įnešti pusiausvyrą į parlamentarinio darbo kasdienybę.

Paskutiniu metu yra bandoma suorganizuoti „koaliciją už demokratinę Lietuvą“. Tai ir gali būti tautiniai demokratinio centro užuomazga.

Be abejo, šie lemtingi seimo rinkimai turėtų dominuoti ir viso pasaulio lietuvių gyvenimą. Turėtų daryti visas įmanomas pastangas, kad daugumą laimėtų dešinieji ir vidurio blokas. Mūsų išieivijos vadovaujantis organizacijos turėtų surasti būdus finansuoti šiam reikalui galėtų būti panaudoti Tautos Fondo likučiai, Altos fondas ir atskirų asmenų aukos.

Bet tauta iš mūsų išieivijos be medžiagiškos laukia ir moralinės paramos. Gaila, kad šis reikalas nebuvo išsamiai kada nors svarstomas ir sudarytas tikslusnis planas šiai paramai teikti. Tiesa, keli mūsų išieivijos atstovai lankėsi Aukščiausioje Taryboje. Jie išdrožė ir prakalbas. Bet atstovai skundžiasi, kad daugiausia jų priklausojo parlamento nariams nepasiruošimą politinei veiklai, kėlė jų politinį nesubrendimą. Bet daugiausia gyris savo nuopelnais ir aukštino savo politinę veiklą. Žinoma, tokios prakalbos nėra jau kokia morama

(Nukelta į 4 psl.)

MOTERIS SU BALTU CHALATU

Dr. KONSTANCIJA PAPROKAITĖ-SIMAITIENĖ

42

Ūmai ji nutilo. Sujudėjo. Parėmė rankomis galvą ir balsu pravirko. Tuo momentu man ji pasirodė tokia mažytė, tokia bejėgė ir priblokšta. Ir man jos pagailo. Paliečiau ranka jos petį ir prašnekau: „Negaliu paneigti jus ištikiosios tragedijos. Tačiau ji jau praėity. Užmirškit ją. Nebūkit tokia liūdna. Nenustokit vilčių ir savo fizinių ir dvasinių jėgų, susikaupkit į ateities planus. Esu tikra, kad nauja jūsų gyvenimo epocha bus daug laimingesnė“.

Ji kiek nusiramino ir, pakėlusi į mane dar tebežibantįs nuo ašarų akis, tarė:

„Dr. Meyer man buvo minėjęs, kad laisvalaikį jūs užsimat rašymu. Aprašote reikšmingiausius iš ligoninės gyvenimo įvykius“.

„Taip. Juos užfiksuoju, nes prileidžiu, kad vienu pacientų kietos gyvenimo pamokos kartais gali būti naudingos kitiems“.

„Daktare, norėčiau jus kai ko paprašyti, bet neturiu drąsos“, tyliai ji prašneko.

„Prašau, sakykit! Nesivaržokit! Esu tikra, kad dr. Meyer jus atvežė pas mane tam, kad galėtumėt laisvai išsikalbėti“.

„Taip, jis man tai sakė, bet vis tiek man nedrąsu“.

„Nesvyruokit! Išdrąsinkit! Sakykit! Aš savo ausis jau įtempiau“.

„Daktare, noriu jus prašyti, kad aprašytumėt mano

apverttiną įvykį, kuris man sugriovė dabartį, ateitį ir lyg paukštis su palaužtais sparnais išmėtė iš normalaus gyvenimo. Esu įsitikinusi, kad jūs ne vieną naiviai mergaitę išgelbėtumėt iš panašios katastrofos“.

„Jūsų idėja yra labai kilni. Mielai ją perkelsiu ir rašta. Iš tikrųjų jūs altruizmas mane žavi. Nepaisant, kad jums pačiai nėra lengva grumtis ištikiosioj gyvenimo audroj, tačiau jūs ieškote priemonių padėti kitoms. Kad jums pirmos meilės monų įtelių, lyg lengvapediškos klajotakės, neįkristų į ugnies liepsną ir nenudegintų jaunystės sparnų. O dabar norėčiau jus trumpam atsipašyti. Pakilti į savo budėjimo kambarį ir pasiimti bloknotą. Per tą laiką jūs ramiai sau viena pamąstytit ir susitelkit, kad aš sugrįžusi galėčiau tik rašyti... rašyti...“

Tiesa, noriu jums priminti, kad rašydama netgi jūsų fiktyvios pavardės neminėsiu. Todėl nesivaržydama išliekit savo širdies ir sielos kančias. Juk pasidalintas skausmas yra tik pusė skausmo. Ar ne taip?“

„Taip, daktare“, ji patvirtino. Greitai pakilau į trečią aukštą. Pasiemiau blonknotą ir netrukus sugrįžau. Pasidėjusi ji ant kelių, pranešiau:

„Esu pasiruošusi rašyti“.

„Daktare, nors esu menka literatė, tačiau savo moralinių kančių pragarą pasistengsiu jums kuo ryškiau atvaizduoti“.

Ji patogiau įsitaikė. Sunėrė rankas. Atsidoso. Giliu skundu spindinčiomis akimis pažvelgė į mane. Ir liūdnu tonu prašneko:

„Buvau pirmosios meilės apsvaiginta. Pamilau savo tautybės 18 metų amžiaus gimnaziją bebaigiantį jaunuolį. Gabų, dailios išvaizdos, iš geros šeimos. Ir

kaip man tada atrodė, nepaprastai jautrios ir kilnios širdies. O kad jis mane irgi mylėjo, akiai tikėjau. Mėgū būvome tartum vienas kitam skirti. Abudu mėgome gamtą, sportą, meną, klasišką muziką... Aš skambinau pianinu, o jis groja smuiku. Paskendę gražiausiose svajonėse ir idealios meilės žavesy, mes lankėm muziejus, meno parodas, koncertus, operas... Ir kūrėme laimingos ateities pasmečio...“

Tačiau po gero pusmečio... Aš bijau... Aš negalėsiu... Oh!...“ Valandėlei ji susvyravo ir sumišusi nutilo.

Staiga jos gražus veidukas apsigaubė juodu prieblandos šydu. Ji ūmai atsikėlė nuo sofos ir nervingais žingsniais pradėjo vaikščioti po kambarį. Po trumpo laiko kiek apsiraminė. Vėl atsėdė ir galiausiai prabilo:

„Po pusmečio... Jis svaigindamas savo glėby tokiomis saldžiomis akimis žiūrėdavo į mane ir kaip alsavimas lengvu balsu be paliovės į ausį kuždėdavo: „Mano svajonių karalaite! Pati žinai, kad tave beprotiškai myliu. Tačiau tavo meilė aš pradėdau abejoti“.

„Nesuprantu, iš kur pas tave kilo tokia mintis?“ kiek sumišusi, ji paklausiau.

„Tu savo meilės man dar iki šiol neįrodei?“ Švelniai glostydamas mano plaukus, žemu balsu atsakė.

Toks jo atsakymas mane lyg šaltu vandeniu paspylė, nes man buvo visiškai aišku, kas jo permąstęse slepiasi.

„Taip sakydama, tu mane skaudžiai įžeidi. Juk meilė yra sielos būklė. Aksioma. Žmogus turi ją jausti, bet ne kažkokiais veiksmais įrodinėti“, pasipiktinusi išdrožiau.

TEN, KUR KANKINO IR ŽUDĖ NEKALTUOSIUS

JUOZAS KOJELIS

Lietuvai atgavus Vilnių 1939 m., rūmuose prieš Lukiškių aikštę Gedimino gatvėje, rodos, buvo įsikūrę teismai. Gerai neprisimenu, nors nuo 1940 sausio apsigyvenau Lietuvos sostinėje. Bet gerai žinau, kas ten įsikūrė, Lietuvą okupavus bolševikams 1940. Ne tik aš, bet ir daugelis, kuriuos aš pažinau, priartėję prie NKVD žinion perimtu rūmų, pereinavo į kitą gatvės pusę. Jau rugsėjo spalio mėnesiais žmonės ėmė kalbėti, kad ten komunistai kankina ir žudo suimtus žmones. 1940-41 metų žiemą, neprisimenu kurį mėnesį, savo akimis mačiau, kaip iš ketvirto aukšto iššoko (ar buvo išstumtas) žmogus. Tai įvyko po 11 val. nakties, kai iš teatro grįžau į savo butą Žvėryne.

buočių keiksmams ir pridusintais šūviais, o sienos prisotintos skausmo ir kraujo. Mane lydėjo vienas rūmuose dirbantysis, buvęs politinis kalinys, sibiriokas.

Be specialaus Balio Gajausko leidimo niekas ir rūmus įeiti negali. Saugoją ginkluota sargyba. Nepasitikrinau, bet manau, kad yra žmonių, kurie turi nuolatinis leidimus. Kiek žinau, pačioje pradžioje, kai Lietuvos vyriausybė perėmė rūmų kontrolę, dar gana ilgą laiką laisvai čia galėjo įeiti buvę tarnautojai, parlamentarai ir kai kurie kiti pareigūnai. Tuo metu daug dokumentų iš rūmų buvo išvogta.

Rūmams apžiūrėti, kad veliau būtų galima pilnai aprašyti, reiktų gal visos dienos ir būti apsišarvavusiam foto aparatu ir magnetofonu. Vykdamas į tuos rūmus, turėjau kitą tikslą, tad apžiūra buvo gana paviršutiniška, bet ir tai paliko neišdildomus įspūdžius.

Apžiūrėjom kalinių kameras su visais jų „patogumais“ ir tarymų kambarius. Nė viena patalpa, bent kurias mačiau, originalioje formoje neišlikusi. Viskas dar sujaukta, primėtyta daiktų. Reikia tikėtis, kad ten kada nors bus įruoštas tautinės martirologijos muziejus su eksponatais, kankinių ir buočių sąrašais, statistikomis, brėžiniais, dokumentais.

Vienoje kameroje pridėta „paraskų“ (kalinių gamtos reikalams atlikti skardinės statinaitės), kitur iš „kontrarevoliucionierių“ prirakinotų daiktų, dar kitur — kalėjimo baldų, pripildytų dokumentų ir t.t. Vienoje kameroje mačiau pirmą kartą kabejistų uniforminių kepurų. Palydovas pasiūlė prisiminimui vieną pasiimtį. Gal būčiau pamėš, jei būčiau turėjęs pirštines ir plastikinį maišelį. Nuogom rankom buvo neįjauku prisiliesti.

Mačiau karcerį — dėžę su cementinėmis grindimis, vandeniui leisti kranu ir grioveliu grindyse skysčių nubėgti. Viena didelė kambaryste buvo „išminčių“ visko galima tikėtis. Einant pirmą kartą ilgų koridorių, buvo daugiau negu neįjauku. Jaučiau, tarsi oras būtų pritvinkęs kankinių dejonėmis.

ISPŪDŽIŲ IR PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

Atkelta iš 3 p.)
linė pagalba.

Nebuvo rimtai priimtas ir vieno mūsų Chicago žymaus išėivijos politiko pareiškimas, kad jis nekandidatuoja į Lietuvos prezidentus. Berods, nei vienas grupei net ir į galva neatėjo siūlyti jo kandidatūrą. O jeigu jau kada kas prie kavos puoduko ar alaus bokalo ir pasiūlė jo kandidatūrą, tai dar nėra jokio reikalo tekinam bėgti į TV studiją ar laikraščio redakciją padaryti pareiškimą. Tai yra labai pigus pasigarsinimo būdas, kuris mūsų išėivijos politikų svorio nepakelia.

Nedaug moralinės paramos susilaukė Lietuva ir iš buv. Vliko pirmininko. Vietoje palaikeš demokratinio judėjimo kovingumą ir parėmęs jų pastangas atsilaikyti kairiųjų užmačioms, jis pasinėšė juos su taikyti. Paskutinieji Vliko seimai tikrai neišryškino, kad jis turi „taikos apaštalo“ gabumus. Aptardamas viename susirinkime šį reikalą, vienas atstovas pabrėžė, kad parlamente taika būtų labai lengvai nors ir šiandien įgyvendinta, jeigu būtų padarytos visos nuolaidos kairiųjų vedamai politikai. Ne-reiktų nei bet kokios pašalinės pagalbos.

Vliko pirmininkas visas šias pastangas ir lemtingą kovą išlaikyti demokratine santvarka viešai pavadino pešynėmis ir barniais. Jį labai tiksliai pataisė ir tuo pačiu politinės kovos esmę išryškino Piliiečių Chartijos vadovė N. Šimukėnaitė: „Gerbiamas Vliko pirm. K. Bobeli! Tai ką Jūs dabarties Lietuvos politiniame gyvenime vadinate „pešynėmis“, „rietenomis“, „asmeniškumais“ ir pan., nėra nei pešynės, nei rietenos, nei asmeniškumai. Didžiąja dalimi tai yra vis tos pačios žūbtūtinės kovos už Lietuvos valstybės savarankišką egzistavimą tąsa. Tai yra nepasibaigusi kova tarp dviejų nesutaikomų jėgų: užgimstančios laisvės, demokratijos, humanizmo ir komunizmo su visais jo reliktais, su jo nesibaigiančia mimikrija ir metastazėmis. Tai nėra tik pešynės ir rietenos, kaip Jūs nuolat kartojate. Lietuva nenori, kad ją, net ir nepriklausomą, vėl valdytų tie patys persidažę vakarykščiai komunistai“ (Liet. Aidas Nr. 113).

Šis pareiškimas ir yra vienas gražiausių prisiminimų fragmentų.

vo įruošta keliasdešimt klausymo aparatų su mygtukais ir šimtais elektros laidų, sujungtų su kalinių kameromis ir tardymo kabinetais. Specialiai treniruoti agentai stengdavosi išgirsti kalinių kameroje pokalbius, o didieji ponai norėjo žinoti, kaip užduotis atlieka tardytojai.

Išradingai suprojektuota pasasų patalpa. Tai vakariniame rūmų šone pusrūsio lygyje ties rūmų viduriu įruošta patalpėlė, gal trijų metrų pločio ir šešių metrų ilgio, su pridengtais langais ir priekį ir šonus. Stebintysis pro priekinį langą pro krūmus ir tvorą galėjo matyti, kas dedasi gatvėje, o pro šoninius langus ir abu galus buvo matomas vienas vakarinis rūmų šonas. Šoniniai langai taip sukonstruoti, kad galėjo atsidaryti lyg durelės, pro kurias galėjo staiga iššokti kabejistai. To šono pusrūsiose buvo kalinių kameros. Pasirodo, kad tarp kalinių giminiių ir šiaip galimos opozicijos kabejistai paleisdavo gauda, kad naktį galima prie rūmų prislinkti ir kaliniams pro langą ką nors perduoti. Kas pabandydavo, namo nebe-grįždavo.

Sunkiausia įspūdi padarė kankinimų kamera. Tai vidutinio dydžio patalpa, kurios grindys, lubos ir sienos padengtos minkštos medžiagos sluoksniu, kad sugertų kankinamųjų klyksmą ir dejavimus. Duryš storas, gal 25-35 cm., sukonstruotos irgi iš minkštos medžiagos, kad joks garsas neprasiveržtų. Budeliai, atrodo, nenorėjo, kad kiti kabejistai kankinamųjų šauksmus išgirstų. Prisibijota, kad šauksmai nepasiektų ne tiek ausis, bet per ausis kartais ir sąžinę.

Lubos, grindys ir sienos aptrauktos tamsia, impregnuota medžiaga, kad būtų lengva nušluostyti kraują. Tik sienoje palikę kulkų padarytos skylės.

Iš čia atėjome į patalpas, kur priversta krūvos spulėsytų dokumentų. 1987 pakilusi Atgimimo banga 1988 įgijo vis didėjančią šis žmogus Lietuvai nusipelnė daugiau, nei čia pat palaidoti JAV piliečiai. Jeigu mes patys nepagerbsime savųjų išmytų vyrų, niekam kitiems tai nerūpės.

Clevelande A. Smetonos palaikų saugojimo vieta negali būti amžina. Juos reikia su didele pagarba pervežti į Lietuvą. Iš J. Budrienės sužinojau smulkesnę A. Smetonos palaidojimo istoriją. Pradžioje karstas buvo laikomas Knollwood kapinių mauzoliejuje, o A. Smetonos žmonos Sofijos karstas — Mayfield mauzoliejuje, nes nebuvo lėšų, kad jie būtų kartu. Kunigaikštienės Birutės draugija, Veronika Nagevičienė, Jadvyga Tubelienė ir kt. ėmėsi iniciatyvos, kad būtų surinktos lėšos ir tinkamai imtasi spręsti a.a. prezidento šeimos palaikų saugojimą. 1974 m. rugsėjo 20 d.

Dr. D. Tijūnelis ir Illinois gubernatorius Jim Edgar, paskyręs lietuvių į aukštą postą.

LIETUVOS BUV. PREZIDENTO A. SMETONOS PALAIKŲ PERKĖLIMO Į LIETUVĄ KLAUSIMU

Kas tik atvažiuoja į Clevelandą iš Lietuvos — kiekvieno didžiausias noras aplankyti ir nusilenkti pirmojo ir paskutiniojo Nepriklausomos Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapui. Tai viena iš švenčiausių lietuviams vietų, nes be 1918-1940 metų laisvo Lietuvos gyvenimo, milžiniškų jos laimėjimų visose gyvenimo srityse, nebūtų buvęs įmanomas ir šiandieninės Lietuvos atgimimas, jos avangardinis vaidmuo, sugriaunant komunizmo šmėklą.

Lankydami labai draugiškoje ir svetingoje Clevelando lietuvių bendruomenėje, aš taip pat troškiau pamatyti amžiną prezidento A. Smetonos poilsio vietą — tai savotiškas mano tėvų gyvenimo, jų gražiausių metų simbolis, kai pirmoji varganų artųjų vaikų karta galėjo siekti mokslo, tikėtis žmogiškos laimės.

Ilgokai važiuoju už miesto į Visų Sielų kapines. Gražus ir tvarkingas mauzoliejus kartu su kitais amerikiečių saugo ir mums brangaus ir nusipelnusio žmogaus karstą.

Tik nei raideles, kad čia ilsisi lietuvis, ilgametis tautos vadas. Šis žmogus Lietuvai nusipelnė daugiau, nei čia pat palaidoti JAV piliečiai. Jeigu mes patys nepagerbsime savųjų išmytų vyrų, niekam kitiems tai nerūpės.

įvyko palaikų perkėlimas į dabartinę vietą — Visų sielų kapinių bendrą mauzoliejų. Atsimenant tai, kad estai surado ir labai iškilmingai palaidojo savojo paskutinio prezidento palaikus Taline, mes taip pat turime plačiai šį klausimą apsvaistinti ir nuspręsti.

Visų skeptikų ir neigiamai vertinančių a.a. Antano Smetonos asmenybę nuomones noriu be apeliacijų atmesti. Nėra nekylstančių žmonių, jų tarpe ir valstybės veikėjų. A. Smetonos nuopelnai Lietuvos valstybei, visuomenei ir kultūrai yra neginčijami. Jo palaikams gali būti siūlomos Lietuvoje trys vietos — Kauno katedra (Čia Maironio mauzoliejus), Vilniaus katedra, kur dabar gražiai sutvarkyti senieji palaidojimai rūsiuose, Karališkasis mauzoliejus (Su Barboros Radvilaitės karstu), o taip pat Rasų kapinės, netoli patriarcho J. Basanavičiaus kapo.

Šiuo klausimu aš kalbėjausi su a.a. prezidento anūku, žymiu muziku Antanu Smetona. Jis pritaria tai minčiai, kad senelio palaikams tikrai tinkamiausia vieta yra atgimusi Lietuva. Tik jis dar abejoja, ar jau saugus yra metas, ar Lietuva tam pasiruošusi. Reiktų aptarti ir finansinius, techninius šiuo kėlinimu klausimus. Jau metas šią problemą iškelti ir viešai apsvaistinti, sužinoti platesnių lietuvių sluoksnių ir veikėjų nuomone.

Henrikas Paulauskas

SENIASIAUSI AMERIKOS VETERANAS

Amerikos veteranų (American Legion) organizacija praėjusį sekmadienį šventė 74 m. sukaktį. Parade dalyvavo ir Frank Kossa, dabar turintis 94 m. amžiaus, kuris priklauso šiai organizacijai nuo pat įkūrimo. Manoma, kad jis yra vienintelis JAV veteranas, tarnavęs kariuomenėje per keturis karus: I ir II pasaulinį karą, Korėjoje ir Vietname.

KELIAUK Į LIETUVĄ UŽ PIGIAUSIĄ KAINĄ!

SAS lėktuvu į Vilnių iš Tampa, FL ir atgal tik \$739!

Bilietų reikia įsigyti prieš rugpjūčio 4 d. Keliauti — po spalio 1 d. Yra ir daugiau suvaržymų. Galima keliauti ir iš visų kitų JAV miestų! Smulkesnei informacijai kreipkitės:

SAFARIS
Travel Specialists to Lithuania
Aras Miezolis
Bette Gaskey
4340 Duhme Rd.
Madelra Beach, Florida
(813) 398-7413

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įsarus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski St.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer, profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

MISCELLANEOUS

FOR RENT

LEMONT: 1 or 2 bedrm Duplex apt. Newly decorated. Enclosed front porch, kitchen, dining room, bath, basement. Off-road parking, close to I 55 and I 355, \$600.00 per month. Call for appointment after 5 pm. (708) 739-4283.

SMOKERS NEEDED FOR RESEARCH STUDY

Volunteers who smoke cigarettes needed to participate in a 3-session study by Dr. James Zaccny in the Dept. of Psychology at the University of Chicago involving microcomputer game-playing. Sessions are held once or twice a week. Sessions are about 7 hours long. During 6 of the hours, you are allowed to study, read or watch TV/movies in our lab. Pays \$170. If you are between 21 and 35 years old, in good health and speak fluent English, call Brenda at 312-702-3560 between 8:30 and 10:30 am M-F for more information.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. modernus butas pirmame aukšte, Marquette Pk. apyl. Su šiluma, oro vėsinimu; moderni virykla, šaldytuvas, skalbykla su mašinomis. Suaugusiems. Tel. 708-361-5594

Jau du metus sunkiai sergantis vaikas prašo Jūsų pagalbos. Negali dirbti ir neturi sveikatos draudimo. Aukštas prašome siųsti.

DEUTSCHE BANK Aktiengesellschaft Zweigstelle Hamburg 1 Konto Nr. 3451507 Germany

NERINGA RESTAURANT
2632 W. 71 St.
GRAND OPENING!
All full dinners \$5.00 from 2 p.m. until 5 p.m. every day, plus small soft drink.

Religija lietuvių menas

— tokiu pavadinimu išleistas puošnus leidinys apie lietuvių meną išėivijoje religine tema. Leidiny dalyvauja 73 dainininkai su darbų reprodukcijomis ir pasisakymais apie savo religinius įsitikinimus. Leidinį suredavo Algimantas Kezys, išleido Lietuvos-American Fine Arts Association, gaunamas „Drauge“ Kaina, su persiuntimu — 9 dol.

DRAUGE GAUNAMI JAUNIMUI LEIDINIAI

KALBĖKIM LIETUVIŠKAI. Nij. Mackevičienė. 88 psl.	\$3.00
MAŽOSIOS PASAKOS. A. Giedrius. 80 psl. ...	\$2.00
ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS. Alg. Gustaitis. 20 psl.	\$2.00
KIŠKIO PYRAGAI, Jonas Minega. 68 psl.	\$3.50
MOČIUTĖS PASAKOS. Danutė Augienė. 167 psl.	\$6.00
PUPUČIO PASAULIUKAS, On. Mikailaitė. 140 psl.	\$4.50
AŠ NELAUKSIU, KOL UŽAUGSIU. L. Žitkevičius. 34 psl.	\$3.00
DINGUSIO GINTARO PASLAPTIS. Mirga Girmiuvienė. 192 psl.	\$4.00
SENOJO BOKŠTO PASLAPTIS. Mirga Girmiuvienė. 150 psl.	\$4.00
EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ. R. Račkauskienė, N. Mackevičienė. 40 psl.	\$3.00
ABECELE. Dang. Kuolienė. 55 psl.	\$3.00
PELENĖ. N. Mackevičienė, R. Račkauskienė, G. Valiulienė. 37 psl.	\$5.00
PELENĖ, kasetė.	\$4.00
GRYBS, GRYBS. Kolektyvas. 79 psl.	\$5.00
GRYBS, GRYBS, kasetė.	\$4.00
PASAKŲ PASAULIS. V. Vaitkevičienė. 79 psl.	\$3.00
MŪSŲ MAŽOJI SESUO. A. Vaičiulaitis. 104 psl.	\$3.00
GINTARO TAKAIS. J. Narūnė. 64 psl.	\$1.80
VAIKUČIO DŽIAUGSMAI. Gr. Petrėnienė. 96 psl.	\$3.00

Pastaba. Užsakant knygas per pašta, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

DARBYMETĖ LITUANISTIKOS STUDIJŲ CENTRE

Pokalbis su lituaniste iš Vilniaus
Silvija Vėlaviciene

Nuo 1989 m. Lituanistikos tyrimų ir studijų centre Chicagoje iki dabar darbavosi moksliniai bendradarbiai iš Lietuvos, juos globojant centro valdybos pirm. prof. dr. Jonui Račkauskui.

Šiuo metu centre intensyviai darbuojasi Silvija Vėlaviciene, M. Mažvydo bibliotekos Vilniuje Lituanistikos skyriaus vedėja.

Kokie reikalai jus atvedė rinkti duomenis lietuvių išėvijos bibliografijai, kai dabar Vilniuje prieinami buvę „spec. fondai“?

— Trejetas gražaus ir intensyvaus bendradarbiavimo metų bei minėtos mžiniškos gautos knygų siuntos padėjo sukaupti tikrai nemažą išėvijos leidinių rinkinį Lietuvos M. Mažvydo bibliotekoje, praturtinti jį ligi šiol mūsų neturėtai spausdiniais. 1988 metų pavasarį, išlaisvinus „specfonduose“ slėptas išėvijos knygas, jų savoję bibliotekoje teturėtume tik apie 800 pavadinimų. Periodinių leidinių fondas buvo apgailėtinas — vos po keletą kai kurių žurnalių bei laikraščių numerių.

Šiuo metu, kruopščiai sutvarkius iš užjūrio gautas knygas bei periodiką, jau turime per penketą tūkstančių pavadinimų išėvijos knygų ir per 250 pavadinimų periodinių leidinių komplektų. Mūsų biblioteka yra pagrindinė lietuviškos spaudos saugykla Lietuvoje ir turi ne tik jos šiuo metu kaupimo bei vartojimo, bet ir išsaugojimo ateičiai funkciją. Todėl su džiaugsmu imamės savo fondo spragų užpildymo darbų. Tikime, kad sulaukus laiko, kai radosi galimybė sujungti dvi penketą dešimtmečių privertinai išskirtas vienos tautos kultūros dalis į vieną vietą, būsimę pajėgus tai padaryti remiami išėvijos kultūrininkų ir visuomenės.

Didžiai vertindami išėvijos bibliografų veiklą, gerai išstudijavę A. Ružancovo, P. Gaučio, A. ir F. Kantautų, J. Dainausko, A. Šešplaukio bei kitų darbus, ketiname tęsti šį svarbų mūsų kultūrai leidinių registravimo bei bibliografavimo barą.

— Kaip Jūs vertinate Amerikos lietuvių bei JAV universitetų dovanotas knygas, žurnalus?

— Mūsų biblioteka yra įsipareigojusi priimti visas konteineriais atsiunčiamas knygas siuntas ir išdalinti jas adresatams. Tai ir yra daroma, griežtai laikantis taisyklės, kad siunta patektų ant dėžės nurodytam adresatui. Jei ir būta netikslumų, juose nereikėtų įžiūrėti blogos valios — per tokią daugybę paketų pasitaiko ir suklysti.

JAV universitetų bei kitų mokslo įstaigų dovanojamų Lietuvai knygų anglų kalba rinkimą vertinčiau teigiamai. Nevalia pamiršti, kad mūsų bibliotekų fonduose vyravo rusiška mokslo bei mokymo knyga. Dabar, kai Lietuva stengiasi kuo spaciau likviduoti atsilikimą mokslo, gamybos technologijos, pasaulio kultūros pažinimo pro-

cese, knygos vaidmuo yra itin svarbus. Grožinės literatūros veikalai anglų kalba bus ne tik puiki proga pažinti pasaulio literatūrą, bet ir išmokti sve-timą kalbą.

Tačiau rinkti dovanojamas mokslo knygas bei žurnalus anglų kalba vertėtų apdairiai. Nederėtų pamiršti, kad mokslo, ypač tikslųjų jo šakų, veikalai greitai sensta. Vargu, ar Lietuvos mokyklos galės masiškai naudoti Amerikos gimnazijų vadovėlius. Jie gali būti naudingi pedagogams tik kaip pavyzdys rengiant savuosius. Todėl rinkti ir siųsti juos dideliais kiekiais vargu ar yra naudinga. Kas kita — kalbos mokymo priemonės, tiek knygos, tiek ir juostos.

— Kaip Jūs vertinate knygų siuntimo reikšmę Lietuvai?

— Šio darbo reikšmę Lietuvai vertinčiau kaip didžiulę kultūrinę ir — nebūjau šio žodžio — istorinę reikšmę įvyki. Be tokio masto siuntinių labai ilgas būtų išėvijos leidinių sugrįžimo į Tėvynę kelias. Manau, kad Lietuvos žmonėms suteikta galimybė pažinti išėvijos leidiniuose per penkias dešimtis metų sukauptą įvairių sričių tautos kultūros potencialą, ligi tol labai menkai, o daugumos ir visai nepažintą, yra itin svarbus įvykis.

Mūsų biblioteka, sukaupusi savuosiuose fonduose reikiamą kiekį kiekvienos išėvijos knygos egzempliorių, kitas platina po visą Lietuvą. Šiuo metu išėvijos leidiniai yra aprūpintos Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio viešosios bibliotekos, jie pasiekia už visų rajonų bibliotekas.

Ne paslaptis, kad didžiama lietuviškų leidinių surinkta iš

jau mirusių žmonių asmeninių bibliotekų. Jei nebūtų buvę tokio išėvijos spaudos rinkimo vėjau, didžioji dalis knygų bei periodikos būtų paprasčiausiai pasmerkti pražūčiai ar sunykimui. Žinant, kad išėvijos leidinių tiražai niekada nebuvo dideli, akivaizdu, kad būtume praradę svarbią savosios tautos kultūros dalį.

— Ar Jūs manote, kad didelės transporto išlaidos prasmingos ir toliau siunčiant išėvijos lietuvišką ir mokslinę spaudą į Lietuvą?

— Lėšos, sunaudotos knygų siuntimui į Lietuvą, tikrai yra didelės, tačiau vargu ar įmanoma vien tik pinigais vertinti, kas yra daroma. Apie tai stengiausi kalbėti ir atsakymą — netenką stebėtis, žinant, kad į Vakarus buvo priversta pasitraukti didžioji dalis inteligentijos. Fenomenalus lietuviškas spaudos istorijoje yra pirmųjų metų Vokietijoje laikotarpis.

Tuo lengva įsitikinti, pavėčius pastarųjų metų periodiką ar atidžiau pastudijavus leidymų tendencijas. Nemenka pastarųjų metų Lietuvos spaudos produkcijos dalis skirta „sugrįžimo“ akcijai. Perspaudinamos, fotografuotiniu būdu leidžiamos išėvijos lietuvių knygos, nemažą perspaudinimų periodiniuose leidiniuose. Mūsų bibliotekos Lituanistikos skyriuje, lyginant su ankstesniais metais, skaitytųjų padaugėjo ketvirtą kartą.

— Kokie būtų Jūsų linkėjimai Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui?

— Nedidelis kolektyvas dirba svarbų kultūros darbą, kurio didžioji dalis, surišta su archyvų kaupimu bei tvarkymu, nėra patraukli, matoma visuomenės ir todėl ne visada sulaukia

nys. Išsaugota nemaža labai retų, o kai kuriais atvejais ir vienintelų žmonių lietuviškos spaudos pavyzdžių.

— Kaip Jūs vertinate išėvijoje atliktą lietuviškos spaudos darbą? Kokį poveikį jis gali turėti dabar nepriklausomai Lietuvai?

Daugeliui žmonių Lietuvoje išėvijos leidiniai buvo visai nežinomi. Net tais negausiais leidiniais, pasiekdaviais didžiųjų bibliotekų „specialaus saugojimo“ skyrius, galėjo naudotis tik išrinktieji, gaudavę valdžios leidimą. Kad išėvijoje buvo sukurti fundamentalūs Lietuvos istorijos, kalbotyros, literatūrologijos veikalai, grožinės literatūros kūriniai — netenką stebėtis, žinant, kad į Vakarus buvo priversta pasitraukti didžioji dalis inteligentijos. Fenomenalus lietuviškas spaudos istorijoje yra pirmųjų metų Vokietijoje laikotarpis.

Tuo lengva įsitikinti, pavėčius pastarųjų metų periodiką ar atidžiau pastudijavus leidymų tendencijas. Nemenka pastarųjų metų Lietuvos spaudos produkcijos dalis skirta „sugrįžimo“ akcijai. Perspaudinamos, fotografuotiniu būdu leidžiamos išėvijos lietuvių knygos, nemažą perspaudinimų periodiniuose leidiniuose. Mūsų bibliotekos Lituanistikos skyriuje, lyginant su ankstesniais metais, skaitytųjų padaugėjo ketvirtą kartą.

— Kokie būtų Jūsų linkėjimai Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui?

— Nedidelis kolektyvas dirba svarbų kultūros darbą, kurio didžioji dalis, surišta su archyvų kaupimu bei tvarkymu, nėra patraukli, matoma visuomenės ir todėl ne visada sulaukia

— Apie Lituanistikos centro veiklą žinojau nemažai, nes su šia įstaiga mus sieja trejetas glaudaus bendradarbiavimo metu, tačiau batarpiška pažintis padėjo įsitikinti, kad čia sukaupti didžiulės vertės bei svarbos mūsų tautos turtai. Pasaulio Lietuvių Archyvas — daugeliu atveju unikalus spaudos bei dokumentų rinki-

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

PIRMAS RENGINYS PO VASAROS PERTRAUKOS

Tautos šventės minėjimus čia jau bene aštunti metai ruošia ALT s-gos Daytona Beach skyrius, ir tai tapo gražia tradicija. Š.m. rugpjūčio 15 d. Vytauto ir Stellos Abraičių namuose, Palm Coast, buvo susirinkusi naujoji skyriaus valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas Vytautas Abraitis, vicepirmininkai Jurgis Janušaitis ir Petras Lanys, sekretorius Kostas Žolynas, izdininkas Pranas Damijonaitis.

Nutarta Tautos šventės minėjimą ruošti rugsėjo 13 d., Prince of Peace parapijos salėje. Minėjimas pradedamas lietuviškomis pamaldomis. Po pamaldų 2:30 val. minėjimas salėje. Programoje kalbės čia veikiančių lietuvių organizacijų pirmininkai, bus bendri pietūs, dovanų iš laimės šulinio paskirstymas ir Juozo Taoro paruošta paroda, kurioje matysime Lietuvos laisvės kovas, partizanų epochą, trem-

deramo įvertinimo. Reikia tik stebėtis nesavanaudišku bei pasiaukojamą darbu žmonių, nesiekiančių sau jokios materialinės naudos. Organizaciniai rūpesčiai gula ant prof. dr. Jono Račkausko pečių. Pastaruoju metu, plečiantis ryšiams su Lietuvos kultūros įstaigomis, jų vis daugėja. Linkėjimas būtų tik vienas — kad žmonėms neprištigtų jėgų taip reikalingai lietuviškai veiklai tęsti bei plėtoti.

Bronius Juodelis

DR AUGAS, ketvirtadienis, 1992 m. rugpjūčio mėn. 27 d. 5

tinių gyvenimą, Medininkų ir TV bokšto tragedija, o taip pat ALT s-gos ir kitų organizacijų veiklą. Būtų malonu, kad visi atvyktume bent vieną valandą anksčiau prieš pamaldas ir salėje apžiūrėtume šią labai įdomią parodą, nes minėjimo metu gali nebūti tam ir laiko. Skyriaus valdyba nuosirdžiai kviečia šio telkinio lietuvių gausiai dalyvauti minėjime, nes tuo paremsime skyriaus pastangas padėti Lietuvos ambasadam pri Jungtinių Tautų New Yorke ir Washingtono, DC.

Daytona Beach lietuvių klubo valdyba, vadovaujama Gedimino Lapėno, įvedė tradiciją: mirus šios nausėdijos lietuviui, vietoje gėlių, vainikų, aukoti kilniems tikslams, padėti Lietuvai. Paskutiniu metu laido-tuvų progomis buvo suaukota: tremtiniams Lietuvoje 1100 dol., našlaičiams — 1500 dol. Dalį tų aukų šiom organizacijom nuvezė Jonas Daugėla ir Bronius Snarskis.

Lietuvių Bendruomenės Daytono Beach apylinkės valdyba, atsiliepdama į JAV KV prašymą paremti Lietuvos sportininkus, vykstančius į olimpiadą Barcelonoje, iš savo labai kuklių solidarumo mokesčių pasiuntė auką Krašto valdybai, už kurią Krašto valdybos pirmininkas V. Maciūnas Daytona Beach bendruomenininkams nuosirdžiai padėjo.

Rugsėjis yra Lietuvių Bendruomenės mėnuo, kurio metu renkamos aukos lituanistinių mokyklų išlaikymo reikalams. Būtų gražu, kad ir šio telkinio lietuvių paremę LB Švietimo Tarybos darbus. Aukas bet kada galima įteikti valdybos pirmininkui Juozui Paliuliui, izdininkei Vandai Bagdonienei arba bet kuriam valdybos nariui.

Jurgis Janušaitis

PRIEŠ PURŠKIAMOSIUS DAŽUS

Chicagoje pagausėjus užrašams ant įvairių pastatų sienų, miesto taryba š.m. gegužės 20 d. patvirtino įstatymą, draudžiantį pardavinėti purškiamuosius dažus. Tuo buvo tikimasi sustabdyti vis besiplečiantį vandalizmą. Tačiau, dažų gamintojams pradėjus protestuoti, federalinis teismas laikinai suspendavo įstatymo įsigaliojimą. Labai abejojama, kad draudimas sustabdytų vandalizmą, nes dažus bet kas gali pirkti ir užmieščiuose. Reikia rasti kitų priemonių, kovojant su šia nemalonia miesto aplinkos tarša. Dabar dažų pramonė siūlo eilę apsaugos priemonių, padėsiančių apsisaugoti nuo purškiamųjų dažų piktinaudijom ir neapsunkintų žmonių, kuriems tie dažai tikrai reikalingi.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonai — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 South West Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

atlanta IMPORT EXPORT
INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE

MES SIUNČIAME VISKĄ, NAUJĄ IR NAUDOTĄ, SU PRISTATYMU Į NAMUS BE JOKIO MUITO, APDRAUDŽIAME, PAKUOJAME, PAIMAME IŠ NAMŲ.

KONTEINERIAI IŠSIUNČIAMAI RUGSĖJO 5 ir 15 D.

ATVEŽKITE ARBA ATSIŪSKITE UPS
2719 W. 71st ST.
CHICAGO, IL 60629

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

Suprasdama sunkią padėtį Lietuvoje po sausros atlanta siūlo
šią nuolaidą:

\$ 5.50 nuo kiekvieno
siuntinio iki 100 svarų;
\$ 12.00 nuo kiekvieno
siuntinio virš 100 svarų*

*Gallioja iki rugsėjo 15 d., asmeniškai pateikus šį kuponą. Minimali siuntimo kaina — \$ 25.

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ZAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus
Lietuvoje per 10 darbo dienų.

6625 South 70th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

APLINK MUS

x Kun. Juozui Vaišniui, SJ, rugpjūčio 25 d. Loyolos universiteto ligoninėje padaryta sunki širdies operacija. Ligonio dar laukia ilgas sveikimo procesas, bet didžiausias pavojus jau praėjęs.

x Visi Mazlietuviai kviečiami Darbo šventės savaitgalį, rugsėjo 5-6 dienomis, dalyvauti Toronte, Kanadoje, vykstančiame Maž. Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo visuotiniame narių suvažiavime. Suvažiavimas prasidės šeštadienį, rugsėjo 5 d., 8:30 val. ryto Toronte Lietuvių namuose. Visi nariai ir svečiai laukiami.

x Jungtinė trijų lituanistinių mokyklų komisija kviečia visus vaikų tėvus apžiūrėti Jaunimo centrą ir susipažinti su mokytojais rugpjūčio 29 d., šeštadienį, nuo 9 iki 12 val. dienos. Mokykloje veiks vaikų darželis ir lituanistinė mokykla iki 8-to skyriaus. Bus mokoma lietuviškai mažai mokančius ir visai nemokančius lietuviškai.

x Studentų folkloro grupė iš Lietuvos Dainavos vykstančiose Ateitininkų Studijų dienos atliks muzikinę programą su dainomis ir tautosaka. Visi ateitininkai, o ypač studentai, kviečiami Studijų dienos dalyvauti. Informacijai kreiptis į Lidiją Ringienę.

x Marius Poskočimas, po sėkmingos širdies operacijos sugrįžęs į namus, sveiksta rūpestingos šeimos globoje. Poskočimų šeima dėkinga visiems aukojusiems ligoniui kraują, pareiškiusiems linkėjimus sveikti, prisiminusiems maldoję.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos veikiančioje mokykloje lietuvių kalbos klasėms registracija buvo rugpjūčio 25 ir 26 dienomis. Užsiregistravo nemažas lietuvių skaičius.

x Patricijos Paliokaitės su Richard Ward skelbiami užsakai prieš moterystės sakramentą Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Dr. agronomas Antanas Verbickas, Chicago, Ill., Edmond ir Dalia Remiai, Crofton, MD., gražindami laimėjimų šakneles, kiekvienas paaukoko po 50 dol. dienraščiui palaikymui. Labai dėkojame.

x LIETUVIŲ BALSŲ laikraščio gegužinė įvyks sekmadienį 1 val., rugpjūčio 30 d. Grinių sodyboje, Lockport, Illinois. Iš Marquette Parko autobusui užsirašyti skambinti į redakciją 312-776-3399. (sk)

x 59 CENTAI už SVARĄ virš šimto svarų, tai TRANSPAK firmos nauja kaina. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminei Lietuvoje. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį rugpjūčio 30 d. BALTIA EX-PRESS priiminės siuntinius Lietuvių Centre, Lemonte. Laivo konteineris rugsėjo 15 d. Informacija nemokamu tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. (sk)

x Kun. Antanas Puchenski, Nekalto Prasiždėjimo parapijos klebonas, kartu su LB Brighton Parko apylinkės valdyba tęsia „Draugo“ vaju savo parapijoje. Šį sekmadienį, rugpjūčio 30 d., parapijos salėje po kiekvienų mišių bus kavutė, o po 10 val. lietuviškų mišių yra ruošiami skanūs pietūs (11-1 val.). Visi kviečiami ir laukiami. Šeiminingas stengsis pagaminti užtektinai maisto visiems. Savo atsilankymu paremsite mūsų lietuvišką dienraštį.

x Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje šį sekmadienį, rugpjūčio 30 d., 12 val. kun. Antanas Saulaitis, SJ, atnašaus šv. Mišias. Rugsėjo 7 d., Darbo dieną, 12 val. Beverly Shores Lietuvių klubas rengia gegužinę Stankūnų restoranė.

x Miki Petrošienė, gimusi ir augusi Marquette Parko apylinkėje, nuosirdi lietuviškų reikalų ir parapijos darbuotoja bei rėmėja, įsijungė į „Draugo“ vajaus organizaciją. M. Petrošienė platina bilietus į dienraščio banketą ir kviečia kiekvieną lietuvi finansiskai remti „Drauga“ ir užtikrinti dienraščio tolimesnį egzistavimą.

x Italijos laikraščiuose labai teigiamai vertinamas sol. Jolantos Stanelytės dainavimas. Solistė netrukus atvyks į JAV ir atliks koncertus Chicagoje ir kituose miestuose. Chicagoje Jaunimo centre koncertuos rugsėjo 20 d.

x Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos metinės šaudymo sporto varžybos a.a. plk. K. Dabulevičiaus ir a.a. Birutės dr. jos garbės narės M. Tumienės pereinamai taurei laimėti bus rugsėjo 13 d., sekmadienį, New Buffalo šaudykloje prie Kruger Rd. Bus šaudoma vyrų, moterų ir svečių grupės. Kviečiami šaudymo sporto mėgėjai dalyvauti varžybose. Varžyboms registruoja šaudymo vadovas B. Petrauskas (tel. 708-599-6241). Pradžią 9:30 val. Chicago's laiku. Po varžybų – užkandžiai.

x Žurnl. Jurgis Janušaitis iš Port Orange, Fla., gražino laimėjimų šakneles, pridėjo 20 dol. auką su prierašu: „Nors ir pensininko skatiku, skubame atsilipti į SOS. Tad visi po skatiką, ir „Draugas“ gyvuos“. Atki.

x P. ir dr. J. Starkus, Santa Monica, Cal., Irene Kairys, Oak Lawn, Ill., Bruzas-Zinkevičius, Seattle, Wash., gražindami laimėjimų šakneles, kiekvienas paaukoko po 30 dol. Dėkojame.

x A.a. Anelės, dr. Vlodo, dipl. chem. Jono Prunskių atminimą pagerbdamas, jų brolis prel. Juozas Prunskis paskyrė žymesnę auką Lietuvos Jezuیتų gimnazijai Kaune. (sk)

x „Kalba Vilnius“. Klausykite Grundig radijais. 7 modeliai. Gradinskas, 2512 W. 47 St., Chicago, IL, 60632, tel. 312-376-1998. Garantuotas visų vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia – paskambinkit. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. V17-7747. (sk)

x TravelCentre, Ltd. greitai ir sąžiningai tvarko visas atostogų bei komercines keliones. Parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą. Kaina \$698.00. Kreipkitės: Teresė Lesniauskienė, tel. 708-528-0773. (sk)

x Prel. Jonas A. Kučingis, Los Angeles, Cal., gražindamas laimėjimų šakneles, atsiuntė ir 300 dol. auką „Draugui“. Prel. Kučingis yra vienas iš didžiųjų dienraščio rėmėjų, kuris visuomet yra jautrus lietuviškos spaudos palaikymui. Už realią paramą tariame nuosirdų aciu.

x „Tulpė Times“, Lietuvių Bendruomenės Washingtono valstijos skyriaus biuletenis, rugpjūčio numeris, išėjo iš spaudos ir pasiekė skaitytojus. Šiame numeryje yra daug informacijos apie Seattle lietuvių veiklą, taip pat apie veiklą ir kituose miestuose. Redaguoja Zita Petkienė, siuntinėja valdybos narė Neris Palūnienė.

x Rašyt. V. F. Volertas iš Delran, N.J., gražino laimėjimų šakneles su 110 dol. auką ir laišku: „Auka Draugui gal ir nežymi, mums yra jaučiama, ją atiduodant. Tačiau daug skaudžiau būtų jaučiamas Draugo suskurdinimas arba visiškai nusilpimas. Išėivija padarė didelę klaidą, numarintusi Aidus. Jis Lietuvoje neatgijo. Ši pamoka tai padeda įsisąmąntinti, kad privalome išlaikyti Draugą ne tik gyvą, bet ir gražų“. Nuosirdus aciu už atvirą pasakytą tiesą ir auką.

x Jurgis ir Marija Janickai, Carlsbad, Cal., gražino laimėjimų šakneles, pridėjo 50 dol. dienraščiui paramai su prierašu: „pridedame kuklią auką mielam „Draugui“, kuris taip praturtina mūsų kasdienybę“. Nuosirdus aciu už mielus žodžius ir auką.

x Vladas Juzėnas iš Southfield, Mich., L. S. Kankus iš Necedah, Wisc., kiekvienas atsiuntė po 40 dol. auką ir gražino laimėjimų šakneles. Dėkojame.

x Jadvyga Poška, Chicago, Ill., gražino laimėjimų šakneles su 35 dol. auką. Kazys Kielius, taip pat iš Chicago, Ill., atsiuntė 32 dol., o Joana Vaičiulaitienė iš Bethesda, Md., pridėjo 27 dol. auką. Visiems tariame aciu.

x Dr. Regina Padleckienė, Oak Park, Ill., dr. Bronis J. Kaslas, Wyoming, Pa., Juzefa Paulauskienė, Chicago, Ill., „Draugo“ garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsę prenumeratą vieneriems metams ir kiekvienas paaukoko po 50 dol. Labai dėkojame už rėmimą savos spaudos.

x Birutė Jasaitienė, Chicago, Ill., JAV LB krašto valdybos socialinio skyriaus pirmininkė, Vitas Kazlauskas, Lemont, Ill., A. Karaliūnas, Cicero, Ill., A. Kasperavičius, Willoughby, Ohio, Kazys Česna, Worcester, Mass., A. M. Žilinskas, Cicero, Ill., gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auką. Dėkojame.

x Dr. A. ir O. Garūnai, Willowbrook, Ill., Jurgis Petkus, Los Angeles, Cal., gražino laimėjimų šakneles su 60 dol. auką „Draugo“ paramai. Labai dėkojame.

x O. Jankevičiūtė iš New York, N.Y., „Draugo“ dosni rėmėja, gražino laimėjimų šakneles su 50 dol. auką. Labai dėkojame.

x Regina ir Vito Val, Oak Brook, Ill., D. Polikaitis, Westlake Village, Cal., gražino laimėjimų šakneles su 60 dol. auką „Draugo“ paramai. Labai dėkojame.

Ted Navickas, Coeur D Alene, ID, F. Skirmantas, Glendale, Cal., K. Žalnieraitis, Clarendon Hills, Ill., M. Polteraitis, Detroit, Mich., J. Černius, Jocksonville, Fla., M. Polteraitis, Detroit, Mich., B. Neveauskas, Sterling, Mich., J. Rashkevich, Englewood Cliffs, N.J., gražindami laimėjimų šakneles, kiekvienas paaukoko po 20 dol. „Draugui“. Dėkojame.

JAV ambasados atidarymo iškilmes Lietuvoje Vilniuje. Iš kairės: viceprez. žmona, viceprez. Dan Quayle, Lietuvos užsienio reikalų ministeris A. Saudargas ir JAV ambasadorius Lietuvai Dar-ryl Johnson.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BAIGĖ MOKSLĄ

Šį pavasarį Rima Laura Vaičiūtė baigė Hofstra universitetą New Yorke, išgydama Bachelor of Arts iš anglų kalbos ir psichologijos. To paties universiteto buvo priimta į Graduate School ir rudenį tęs studijas įsigyti magistro laipsnį iš pedagogikos.

Rima Laura Vaičiūtė

Studijų metu dirbo Hofstra universitete kaip „Peer Counselor“.

Rima baigė Maironio Lituanistinė mokyklą New Yorke, priklausė skautams ir šoko tautinius šokių.

Rimos tėvai – Auksė ir Rimas Vaičiūčiai gyvena West Nyack, N.Y., tėvukas Kostas ir močiutė Valė Vaičiūčiai bei močiutė Bronė Miklienė gyvena St. Petersburg, Florida.

x K. Šilinis, P. Burkauskas, V. Narbutis, Stefanija Barmas, Vladas Raškus, A. Pretkelis, J. ir S. Latviai, A. ir E. Markuliai, visi giv. Chicago, Ill., K. Vaičiūtis, St. Petersburg Beach, Fla., Petras Petraitis, Richmond Hill, N.Y., gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auką. Dėkojame.

x Ramona Raškauskas, Oak Lawn, Ill., Austra Puzinas, San Mateo, Cal., Adelė Bartys, Elizabeth, N.J., Ona Mieželis, Sun City, Arz., Sofija Kikilas, Evergreen Park, Ill., Ona Deveikis, Los Angeles, Cal., gražindamos laimėjimų šakneles, kiekviena prisuntė po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Birutė Vindašius, Palos Hills, Ill., Walter Židžiūnas, Centerville, Mass., A. Numgaidis, Costa Mesa, Cal., Walter Valys, Roswell, N.M., A. Masiulis, East Hartford, Conn., O. belinis Insurance Agency, Mayfield Hts., Ohio, kiekvienas prisuntė po 20 dol. ir gražino laimėjimų šakneles. Dėkojame.

x Birutė Vindašius, Palos Hills, Ill., Walter Židžiūnas, Centerville, Mass., A. Numgaidis, Costa Mesa, Cal., Walter Valys, Roswell, N.M., A. Masiulis, East Hartford, Conn., O. belinis Insurance Agency, Mayfield Hts., Ohio, kiekvienas prisuntė po 20 dol. ir gražino laimėjimų šakneles. Dėkojame.

SENOJO VILNIAUS ARCHITEKTŪROS PARODA

Paroda buvo atidaryta rugpjūčio 22 d. Ji sudaryta Varšuvoje, ten eksponuota 1990 gegužės mėnesį. Tai svarbesniųjų senojo Vilniaus pastatų vaizdiniai, parodyti senų žemėlapių (kai kurie siekia XVI amžių), grafikos darbų, piešinių ir fotografijų pavidaluose. Daugiausia eksponatų yra perfoto-grafuotos nuotraukos iš įvairių albumų bei leidinių. Pro akis prabėga gerai žinomi architektūriniai paminklai. Labiausiai išryškintos garsiosios Vilniaus bažnyčios – Šv. Onos, Bernardinų, Dominikonų, Šv. Mikalojaus, Šv. Mykolo, Šv. Jono, Šv. Kazimiero, Šv. Dvasios, Šv. Petro ir Povilo, Šv. Stanislovo katedra, Aušros Vartai, Trys Kryžai, kelios cerkvelės, sinagogos, žydų geto kvartalas, keli tipiški gyvenamieji namai, ypatingesni portalai, bokštai bei kiti architektūriniai senojo Vilniaus fragmentai.

Siekiama parinkti autentiškesnius vaizdinius, pabrėžiant jų architektūrinį unikumą. Tačiau mokslinės architektūrinio žargono paaiskinimuose kuo mažiau. Eidamas į šią parodą, tikėjaisi šalia nufotografuoti (ar perfoto grafuoti) mūrų rasti ir jų architektūrinių planų pavyzdžius, kaip dažnai daroma tokiose parodose. Tų planų buvo pateikta labai nedaug. Nuotraukų aprašymuose (šie rašomi lenkai ir angliskai) pabrėžiami didikū bei kunigaikščių vardai, kurių dėka pastatai išvydo saulės šviesą. Retai paminimos architektūrai pavardės, galbūt dėl to, kad senesniųjų pastatų autoriai yra nežinomi.

Bendras parodos išpūdis yra pasigėrėtinas. Senų nuotraukų perfoto grafavimas atliktas kruopščiai, sakyčiau, ir prasmingai – juk prittinka senamiestį vaizduoti „archyviškai“, vengiant šiandienine technika padarytų fotografijų, o parodant perfoto grafuotas išspausdintų šaltinių ir pagamin-

tas ant rudo atspalvio popieriaus. Tokiu būdu ir šiandien stovintys statiniai dar senovinį išpūdį, lyg būtų atėję pas mus iš amžių glūdimos.

Paroda yra faktiška, objektyvi, be jokių politinių niuansų. Šaltinių nuorodose dažnai minimas 1985 metais Vilniuje išleistas albumas „Vilniaus architektūra“. Rodant iš jo paimtus vaizdus, prisilaikoma lietuviškosios vietovardžių rašybos. Paroda verta mūsų dėmesio, veiks iki spalio 18 dienos. Amerikos Lenkų muziejus, 984 North Milwaukee Ave. Lan-kymo valandos kasdien nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

Algimantas Kezys

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

– Putnamo seselių vie-nuolyno sodyboje liepos 26 d. vyko Lietuvių diena, kurioje dalyvavo apie 3-4 tūkstančius žmonių. Programą atliko jauni lietuviukai. Mišių metu pa-mokslą pasakė kun. Virginijus Veilentas, kuris atvykęs iš Romos pasisvečiuoti New Yor-ke.

– Kun. Virginijus Veilen-tas, atvykęs iš Romos, buvo mergaičių stovyklos kapelionas Neringoje, o vėliau vadovavo Nekalto Marijos prasiždėjimo se-serų 8 dienų rekolekcijoms Put-name. Kun. Veilentas Romoje studijuoja ir dirba Vatikano radijo lietuviškame skyriuje.

– Kennebunkporto lietu-vių dienoje, įvykusioje liepos 12 d., dalyvavo prez. George Bush motina, viešėjusi tuometu jo vasarvietėje Kennebunkpor-te. Ji yra labai sena, negali paeiti ir vežiojama tam tikroje kėdeje.

– Rašyt. Stepo Zobarsko literatūrinis palikimas, išsiųs-tas į Lietuvą konteineriu birželio 25 d., rugpjūčio 3 d. jau gautas Maironio literatūros mu-ziejaus Kaune.

CHICAGOS ŽINIOS

RANDA DAUGIAU NARKOTIKŲ

Illinois valstijos policija šiais metais sėkmingiau gauda nar-kotikų pervežėjus. Pirmame pusmetyje automobiliuose rasta ir konfiskuota 7,418 svarų narkotikų. Tai 65% daugiau kaip pernai tuo pačiu laiku. Narkotikų suradimas yra sėkmingesnis, nes poli-cininkams buvo dėstomi spe-cialūs kursai, kaip ir kur jų ieskoti.

SUŽEISTI JŪREIVIAI

Sekmadienį apie 300 jūreivių iš Great Naval bazės aštuoniais autobusais vyko į Chicagą dalyvauti legionierių sukaktu-viniam parade. Vieno autobuso stabdžiams staiga sugedus, įvyko nelaimė, kurioje sužeista 17 jūreivių iš trijų autobusų.

DVIRAČIU PER AMERIKĄ

Tom Spasoff, nors jau su-laukęs 56 metų amžiaus, ryžosi pats vienas dviračiu atlikti kelionę nuo vieno Amerikos krašto iki kito. Pusiaukelę pasiekęs Chicagos priemiestyje Glenn Ellyn, kur stabtelėjo aplankyti giminių ir pailsėti. Per dieną Spasoff dviračiu nuvažiuoja apie 120 mylių.

DIDĖJA ĮMONIŲ SKAIČIUS

Illinois valstijos sekretorius George Ryan praneša, kad šiais metais naujų pramonės įmonių ir įstaigų skaičius valstijoje pakilo net 6%, kai tuo tarpu praėjusiais dvejiems metais paaugo tik po vieną nuosimtį kasmēt. Tarp š.m. sausio ir liepos mėnesio Illinois valstijoje įsisteigė 15,300 naujų įmonių.

CTA SUMOKĖJO TARNAUTOJAI

Chicagos viešojo susisiekimo kompanija sutiko sumokėti buvusiai tarnautojai 250,000 dolerių. Ji net du kartus buvo pašalinta iš darbo kaip bilietų priėmėja, kai pranešė vadovybei apie važnos mokesčių vagystes. CTA turės užmokėti dar dviem ankstesniems tarnautojams, kurie taip pat buvo nubausiti atleidimu iš darbo, kad apskundė savo viršininkus sukčia-vimu.

KARDINOLO DEŠIMTMETIS

1982 m. rugpjūčio 25 d. kard. Joseph Bernardin buvo atkeltas iš Cincinnati ir paskirtas Chica-gos arkivyskupu. Po dešimt me-tų vadovavimo Chicagos arki-diecezijai kard. Bernardin tikisi sukūręs atmosferą, kurioje tikintieji jaučiasi laisvesni ir gali savo mintis laisviau išreikš-ti. Per tuos metus kardinolas buvo dažnai kaltinamas kraš-tutinių dešiniųjų, kad skatinas neįgalumą ir neklusumą, kai tuo tarpu kairieji skundėsi, jog kard. Bernardino vadovavimas paleidęs arkidiecezija plūdu-riuoti „sugedimo jūroje“. Pats kardinolas teigia, kad jis laikosi tvirtu didurio: „Kartais apie vidurį daug nekalbama, nes tik kraštutinieji susilaukia dėme-sio“.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.